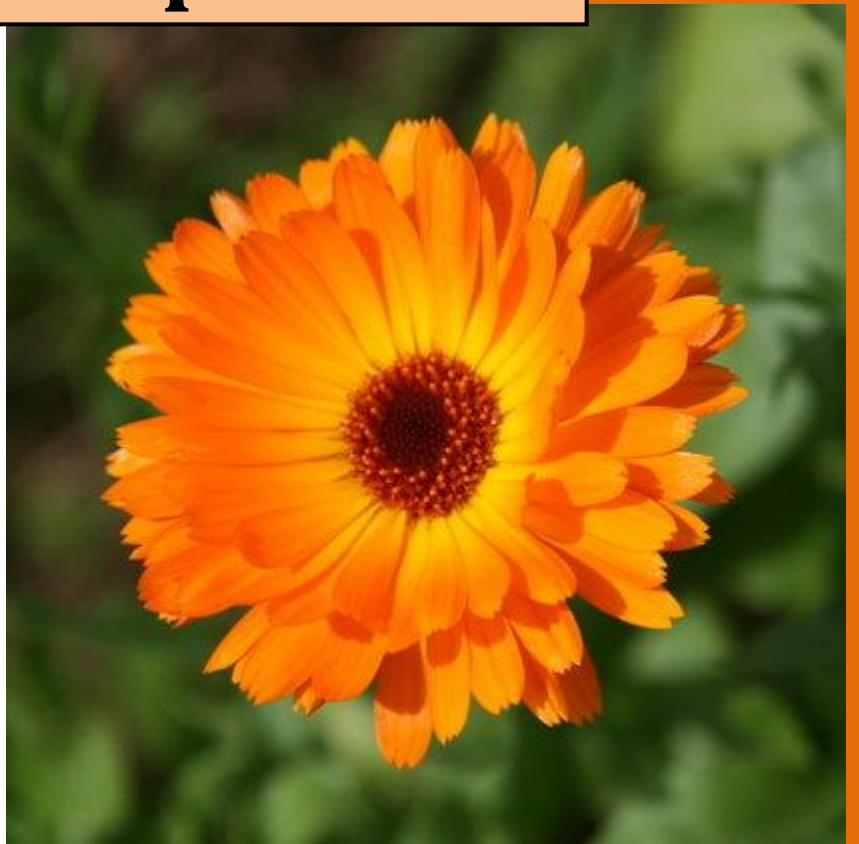

2023

Veselības inspekcijas publiskais pārskats

vi@vi.gov.lv www.vi.gov.lv

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67081600

SATURS

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI.....	2
IEVADS	3
IESTĀDES DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.....	4
DARBĪBAS VIRZIENI.....	4
STRATĒGIJA LĪDZ 2027. GADAM	4
2023. GADA DARBĪBAS GALVENIE UZDEVUMI	5
STRUKTŪRA	6
INSPEKCIJAS SNIEGTIE PUBLISKIE PAKALPOJUMI	6
PRIORITĀŠU, MĒRĶU UN UZDEVUMU IZPILDE 2023. GADĀ.....	8
I. PRIORITĀTE: KVALITĀTE	8
MĒRĶIS: STIPRINĀT MĒRĶA GRUPU PIEREDZES MONITORINGU.....	8
MĒRĶIS: EFEKTIVIZĒT UZRAUDZĪBU, KONTROLES, TEMATISKĀS PĀRBAUDES	16
MĒRĶIS: ATTĪSTĪT DIGITĀLOS RISINĀJUMUS.....	36
II. PRIORITĀTE: KULTŪRA	37
MĒRĶIS: PILNVEIDOT MĒRĶA GRUPU TIESISKUMA UN ATBILDĪBAS IZPRATNI, UN TĀS ĪSTENOŠANAS SISTĒMISKUMU	38
MĒRĶIS: ĪSTENOT PRAKSĒ PRINCIPU “KONSULTĒ VISPIRMS”	40
MĒRĶIS: ATTĪSTĪT SADARBĪBU AR IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM	41
III. PRIORITĀTE: CILVĒKRESURSI.....	45
MĒRĶIS: PILNVEIDOT IEKŠĒJO KOMUNIKĀCIJU	45
MĒRĶIS: ELASTĪGI ATTĪSTĪT NEPIECIEŠAMĀS DARBINIEKU KOMPETENCES, ŅEMOT VĒRĀ PĀRMAIŅAS VESELĪBAS NOZARĒ UN SABIEDRĪBĀ.....	45
MĒRĶIS: INTEGRĒT STARPTAUTISKO PIEREDZI.....	47
MĒRĶIS: VEICINĀT CILVĒKRESURSU PIESAISTI	48
FINANSES.....	49
GALVENIE UZDEVUMI 2024. GADĀ.....	51

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

ĀI	ārstniecības iestāde
ĀIR	Ārstniecības iestāžu reģistrs
ĀAAP	ārstniecības atbalsta persona
ĀP	ārstniecības persona
ĀRF	Ārstniecības riska fonds
CE	Eiropas Atbilstība (<i>Conformité Européenne</i>)
CPNP	EK uzturētā kosmētikas līdzekļu elektroniskā datu bāze
DDL	datu drošības lapa
DNL	darba nespējas lapas
DVS	datu vadības sistēma Namejs
ECHA	Eiropas ķīmisko vielu aģentūra
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
GOS	gaistošo organisko savienojumu saturoši ķīmiskie maisījumi
ĢĀ	ģimenes ārsts
HOP	Inspekcijas darbinieku pašapkalpošanās portāls
IT	informācijas tehnoloģijas
Inspekcija	Veselības inspekcija
INSPIRE	ES telpiskās informācijas infrastruktūra
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NA	normatīvie akti
NEVIS	novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma
NVD	Nacionālais veselības dienests
PII	pirmsskolas izglītības iestāde
PTL	Pacientu tiesību likums
PVO	Pasaules veselības organizācija
RAPID ALERT	Zāļu drošības ātrās brīdināšanas sistēma
Regula	ES 05.04.2017. regula attiecībā uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza
2017/745	Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK
SAC	Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs
Safety Gate	Informācijas ātrās apmaiņas sistēma (iepriekš saukta "RAPEX")
SNN	Starptautiskais nepatentētais nosaukums
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
ŪAS	ūdensapgādes sistēmas
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VM	Veselības ministrija
ZVA	Zāļu valsts aģentūra

IEVADS

2023.gads Inspekcijai bija dinamisks gads, papildīts gan ar izaicinājumiem, gan sasniegumiem. Atjaunojot pilnvērtīgu uzraudzību un kontroli pēc Covid-19 ierobežojumu atcelšanas, Inspekcija aktīvi darbojās pacientu tiesību aizsardzībā, veicot pārbaudes ārstniecības iestādēs un rūpīgi izskatot saņemtos pacientu iesniegumus par iespējamām pārkāpumiem.

Īpaši jāatzīmē Ārstniecības riska fonda dibināšanas 10. gadadienu. Fonda pastāvēšanas laikā kopā izskatīti 1534 iesniegumi un atlīdzība sniegta 425 pacientiem, kuriem konstatēts nodarītais kaitējums. Inspekcija turpina nodrošināt pacientu iespēju ārpustiesas procesā aizstāvēt savas tiesības un saņemt kompensāciju par nodarīto kaitējumu veselībai, vienlaikus ieviešot jaunas iniciatīvas šī procesa ātrākai, efektīvākai un pieejamākai norisei.

Nozīmīgs jautājums bija pietiekamas platības nodrošināšana vienam skolēnam mācību telpās, kas ir būtiski veselīgai un komfortablai mācību videi. Pietiekama platība veicina skolēnu koncentrēšanās spējas, samazina nogurumu un labvēlīgi ietekmē viņu vispārējo veselību. Lai apzinātu esošo situāciju un problēmas, Inspekcija veica visaptverošu skolu telpu platību atbilstības izvērtēšanu. Sadarbībā ar skolu vadībām, pašvaldībām un Izglītības un zinātnes ministriju tiek aktīvi meklēti risinājumi, kas mazinātu risku infekcijas saslimšanām un nepasliktinātu kognitīvos procesus – uzmanību, uztveri, zināšanu reprezentāciju, problēmu risināšanu, radošumu u.c.

Inspekcija pielika pūles skaistumkopšanas nozares jautājumu sakārtošanā, uzraugot pakalpojumu sniedzēju izglītību un kompetenci un sadarbojoties ar iesaistītajām pusēm drošu ierīču izmantošanas jautājumos. Veidojot uzticamu partnerību ar nozari, Inspekcija kopīgi veicina augstas kvalitātes pakalpojumu sniegšanu sabiedrībai un informē patērētājus par riskiem un pieejamo informāciju par reģistrētiem pakalpojumu sniedzējiem Inspekcijas tīmekļa vietnē. Papildus tam, Inspekcija piedāvā pašnovērtējuma iespējas pakalpojumu sniedzējiem savas darbības uzlabošanai.

Apzinoties nepieciešamību uzlabot klientu pieredzi, Inspekcija turpinās analizēt saņemtos zvanus un sūdzības, kā arī veiks tematiskās pārbaudes veselības nozares prioritāros jautājumos (vides pieejamība, zāļu verifikācija, tetovēšanas pakalpojumi u.c.). Turpinās izstrādāt pašnovērtējuma anketas, attīstīt digitālos risinājumus (t.sk. Virtuālā asistenta apmācība) un veikt attālinātās kontroles, atvieglojot uzņēmumu slogu un taupot resursus. Nemainīgi ievērojot principu "Konsultē vispirms", Inspekcija stiprinās sadarbību ar ieinteresētajām pusēm, pilnveidos iekšējo komunikāciju un attīstīs darbinieku kompetences atbilstoši aktualitātēm veselības nozarē.

Inspekcija izsaka pateicību saviem darbiniekiem par ieguldījumu kopīgajos panākumos, profesionāli, atbildīgi un godprātīgi pildot uzticētos darba uzdevumus!

Vēlamies pateikties mūsu sadarbības partneriem par vērtīgo ieguldījumu un dalīšanos zināšanās aktuālo veselības nozares jautājumu risināšanā, kā arī klientiem par uzticēšanos un atbalstu! Jūsu atsauksmes mums ir ārkārtīgi svarīgas, lai turpinātu pilnveidot Inspekcijas darbu un sniegtu vislabākos iespējamus pakalpojumus.

IESTĀDES DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Inspekcija ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts pārvaldes funkcijas veselības nozares uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu veselības aprūpes, sabiedrības veselības un farmaceitiskās darbības jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi kvalitatīvai un kvalificētai veselības aprūpei, kā arī drošai un veselīgai dzīves videi. Inspekcijas funkcijas un uzdevumi ir noteikti MK 9.07.2019. noteikumos Nr. 309 „Veselības inspekcijas nolikums”.

DARBĪBAS VIRZIENI

VESELĪBAS APRŪPES jomā galvenie darbības virzieni ietver ĀI uzraudzību un sniegtās veselības aprūpes kvalitātes kontroli un darbnespējas ekspertīzi, medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) uzraudzību.

FARMĀCIJAS jomā Inspekcija nodrošina farmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites uzraudzību, īstenojot cilvēkiem paredzēto zāļu, narkotisko un psihotropo zāļu (arī prekursoru) izplatīšanas un zāļu reklāmas un komercprakses uzraudzību aptiekās un to filiālēs, zāļu lieltirgotavās, zāļu ražošanas uzņēmumos, medikamentu muitas noliktavās, medicīnisko un veterinārmedicīnisko zinātnisko pētījumu veikšanas laboratorijās un pie aktīvo vielu izplatītājiem, kā arī citos objektos, kas saistīti ar zāļu, prekursoru apriti vai reklāmu.

SABIEDRĪBAS VESELĪBAS jomā Inspekcija nodrošina paaugstināta riska u.c. subjektu (bērnu izglītības iestādes, bērnu nometnes, sociālās aprūpes iestādes, dienesta viesnīcas, skaistumkopšanas, tetovēšanas un pīrsinga saloni, sporta klubi, peldbaseini, pirtis, viesnīcas) uzraudzību; iedzīvotāju veselību ietekmējošo vides faktoru (vides fizikālie, ķīmiskie un bioloģiskie faktori, kas var būtiski pasliktināt dzīves kvalitāti un radīt veselības traucējumus, tai skaitā veic dzeramā ūdens un peldvietu monitoringu) uzraudzību; ķīmisko vielu, ķīmisko maisījumu, kosmētikas līdzekļu, tabakas izstrādājumu, elektronisko cigarešu uzraudzību Latvijas tirgū.

REĢISTRU jomā Inspekcija nodrošina ĀIR, ĀP un ĀAP reģistru uzturēšanu; veselības aprūpes pakalpojumu eksporta uzraudzību.

STRATĒGIJA LĪDZ 2027. GADAM

MISIJA – sabiedrības veselības, veselības aprūpes un farmācijas tiesiskuma un sabiedrības tiesību empātiska, efektīva un iedarbīga uzraudzība un kontrole.

VĪZIJA – Inspekcija veicina un sinhronizē sabiedrības veselības, veselības aprūpes un farmācijas profesionālās jomas, sabiedrisko organizāciju, kopienu un katra cilvēka individuālo (sabiedrības) ilgtspējīgu partnerību.

VĒRTĪBAS:

- Profesionalitāte
- Godprātība
- Atbildība
- Sadarbība

PRIORITĀTES UN STRATĒGISKIE MĒRĶI:

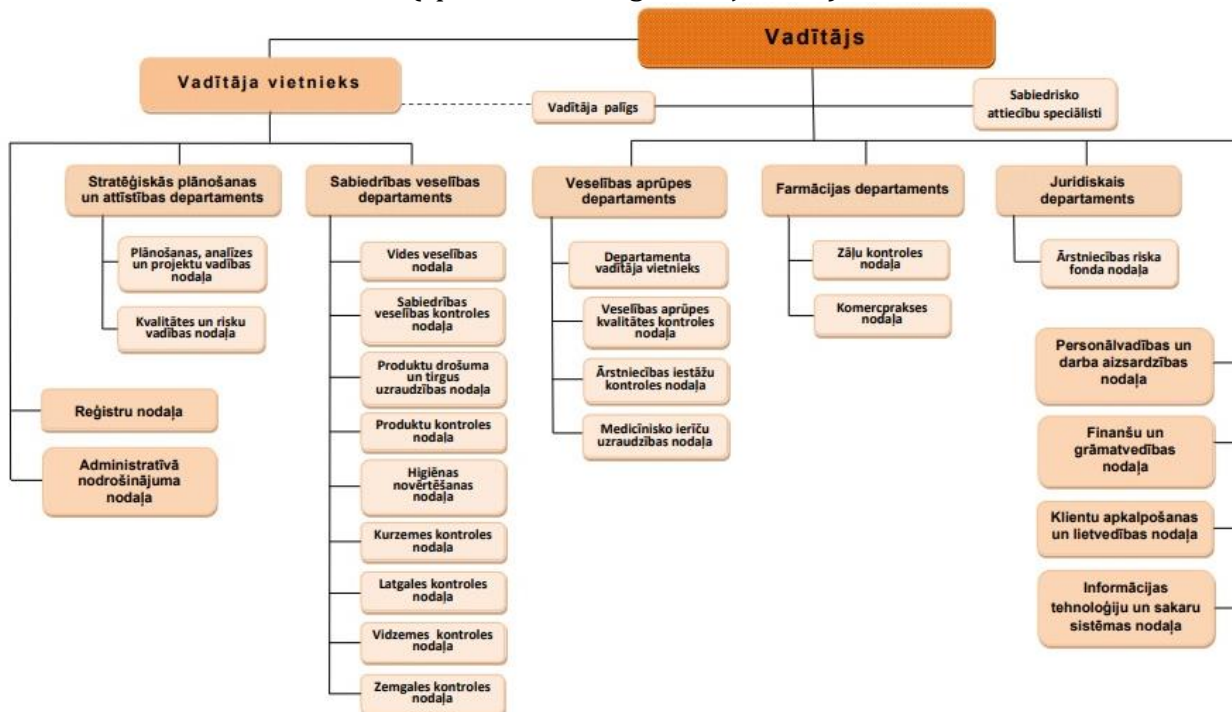
Kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Stiprināt mērķa grupu pieredzes monitoringu. ➔ Efektivizēt uzraudzību, kontroles, tematiskās pārbaudes. ➔ Attīstīt digitālos risinājumus.
Kultūra	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pilnveidot mērķa grupu tiesiskuma un atbildības izpratni, un tās īstenošanas sistēmiskumu. ➔ Īstenot praksē principu “Konsultē vispirms”. ➔ Attīstīt sadarbību ar ieinteresētajām pusēm.
Cilvēkresursi	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pilnveidot iekšējo komunikāciju. ➔ Elastīgi attīstīt nepieciešamās darbinieku kompetences, ņemot vērā pārmaiņas veselības nozarē un sabiedrībā. ➔ Integrēt starptautisko pieredzi. ➔ Veicināt cilvēkresursu piesaisti.

2023. GADA DARBĪBAS GALVENIE UZDEVUMI

Proaktīva, sistemātiska un sistēmiska saņemto telefona zvanu un sūdzību analīze
Saņemto sūdzību par veselības aprūpi monitorings
Monitorēt un analizēt jautājumus par ĀP un ĀAP reģistrāciju, pārreģistrāciju un reģistrācijas atjaunošanu
Prezentēt, ar ieinteresētajām pusēm, diskutēt, publicēt pārbaudžu, klīnisko auditu, ĀRF gadījumu rezultātus, uzlabojumu ieviešanu
Pārtraukt negodīgu komercpraksi tīmekļa vietnēs, kas izplata neatļautas zāles, steroīdus, Covid-19 ārstēšanai neapstiprinātas zāles u.c.
Tematiskās pārbaudes un auditi veselības aprūpes jomās
Tematiskās pārbaudes farmācijas jomā
Tematiskās kontroles aparāttehnoloģiju izmantošanas jomā skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju vietās
Attālinātās kontroles par psihotropo un narkotisko zāļu izsniegšanu
Sniegt juridiskām un fiziskām personām informāciju par produktu jomā piemērojamo NA prasībām
Nodrošināt mērķgrupām pieejamu informāciju par ĀI, kurās nodrošināta vides pieejamība
Organizēt domnīcu par skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanas jomas problēmjautājumiem
Sadarbībā ar SPKC noorganizēt semināru pašvaldībām par peldēšanas drošību
Veikt darbinieku labbūtības rādītāju monitoringu
Izstrādāt un realizēt iekšējo mācību programmu vispārējo un profesionālo prasmju pilnveidei
Nodrošināt sistemātisku uzraudzībā nodarbināto darbinieku profesionālās darbības novērtēšanu un pilnveidi
Nodrošināt dalību ES institūciju un starptautisko organizāciju rīkotajos pasākumos Inspekcijas kompetences jomās

STRUKTŪRA

(spēkā ar 2023. gada 1. janvāri)

INSPEKCIJAS SNIEGTIE PUBLISKIE PAKALPOJUMI

Inspekcijas sniegto publisko pakalpojumu būtība – izvērtēt drošu un nekaitīgu dzīves un darba vidi sabiedrībai, pastāvīgi izzinot klientu vajadzības un savlaicīgi nodrošinot sniegto pakalpojumu pieejamību klientu ērtībai un administratīvā sloga mazināšanai.

Inspekcijas klientiem ir pieejami e-pakalpojumi izmantojot valsts pārvaldes pakalpojumu portālu Latvija.lv. Arī 2023. gadā klienti valsts pārvaldes pakalpojumu pieprasīšanai un saņemšanai izmantoja attālinātās saziņas kanālus.

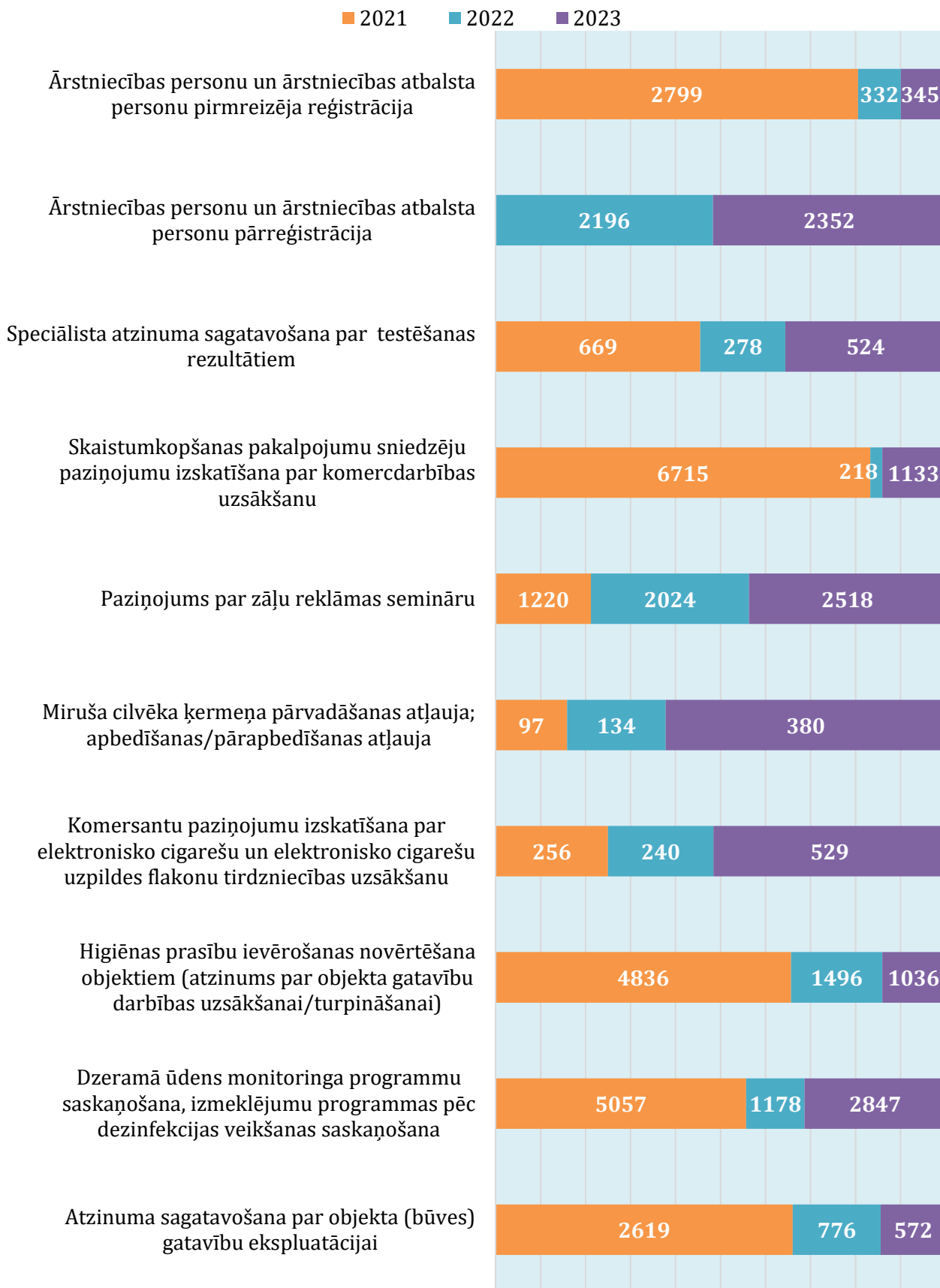
2023. gadā, lai nodrošinātu iedzīvotājiem un uzņēmējiem centralizētu un ērtu piekļuvi informācijai portālā Latvija.lv par [Inspekcijas 38 valsts pārvaldes pakalpojumiem](#) veselības aprūpes, sabiedrības veselības, vides veselības un farmācijas jomās un to elektronisko lietošanu, nodrošināta informācijas par pakalpojumiem ievietošana jaunajā portālā VIRSIS (Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēma).

Inspekcija sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar MK 2022. gada 11. janvāra noteikumiem Nr. 24 „[Veselības inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādis](#)”.

Pakalpojumu sniegšanas ietvaros Inspekcija nepieņem lēmumus un neizdod dokumentus par darbības atļaušanu vai aizliegšanu, bet sagatavo atzinumus ar slēdzieniem, kuri nepieciešami lēmumu pieņemšanas institūcijām (pašvaldībām u.c.).

1. attēls. Visbiežāk pieprasītie un sniegtie valsts pārvaldes pakalpojumi

PRIORITĀŠU, MĒRĶU UN UZDEVUMU IZPILDE 2023. GADĀ

I. PRIORITĀTE: KVALITĀTE

MĒRĶIS: STIPRINĀT MĒRĶA GRUPU PIEREDZES MONITORINGU

IESNIEGUMU IZSKATĪŠANA

Veselības aprūpe

Veselības aprūpes jomā kopumā 2023. gadā Inspekcijā izskatīti **978 iesniegumi**. Tajos izteiktas sūdzības par veselības aprūpes kvalitāti, lūgumi veikt darbnespējas lapu pamatotības vai izsniegšanas kārtības pārbaudes, kā arī citi jautājumi.

Iesniegumos veselības aprūpes jomā biežāk ir izteiktas sūdzības par veselības aprūpes kvalitāti, pacientu tiesību ievērošanu, savlaicīgu diagnostiku, pakalpojuma organizēšanas kārtību, zāļu apriti, higiēnas normu neievērošanu, vadību/menedžmentu (piemēram, par ĀP reģistrēšanas/sertifikācijas kārtību, speciālistu pieejamību, medicīniskās dokumentācijas lietvedību).

1. tabula. Iesniegumi veselības aprūpes jomā

Iesnieguma būtība	Iesniegumu skaits	Korektīvās darbības
Veselības aprūpes kvalitāte	358	77
Pacientu tiesības	138	66
Vadība/menedžments	78	13
Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtība, pamatotība	404	84

Iesniegumu izskatīšanas rezultātā, konstatējot korektīvo darbību nepieciešamību, Inspekcija visos gadījumos nosūtīja vēstules ĀI un uzdeva noteiktos termiņos veikt nepieciešamos un iespējamus uzlabojumus ārstniecības kvalitātes pilnveidei, un, veicot turpmāko uzraudzību, Inspekcija vērtēs uzlabojumu īstenošanu praksē.

2023. gadā **par 32,7 % palielinājies iesniegumu skaits**, kuros pacienti, vai viņu tuvinieki izsaka sūdzības **par pacientu tiesību aizskārumiem**. Saistībā ar pacientu tiesību iespējamiem aizskārumiem kopumā izskatīti 138 iesniegumi un izskatīšanas rezultātā 66 (48 %) gadījumos konstatēta korektīvo darbību nepieciešamība. Inspekcija ar ĀI pārrunāja un aktualizēja jautājumus par PTL noteiktajām normām, uzdeva turpmāk ievērot un aicināja respektēt pacientu tiesības. Atsevišķos gadījumos ĀP tika piemērots administratīvais sods.

Par sešu ārstu profesionālo darbību veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā, tajā skaitā ētikas normu neievērošanu, nosūtīta informācija Latvijas Ārstu biedrībai.

Sadalījums pa specialitātēm, visbiežāk izskatītajām sūdzībām par veselības aprūpes kvalitāti un gadījumu skaits, kas konstatēta korektīvo darbību nepieciešamība, atspoguļota 2. tabulā.

Par darbnespējas lapu izsniegšanas kārtību un pamatotību 2023. gadā izskatīti 404 iesniegumi. Pēc veiktās pārbaudes 84 (21 %) gadījumos ir pieņemti lēmumi, ka izsniegtās darbnespējas lapas ir jākorrigē, t.sk. daļēji vai pilnībā jāanulē.

Inspekcija turpināja iepriekšējos gados uzsāktu ĀI iesaistīšanu iesniegumu izskatīšanā, jo saskaņā ar NA prasībām, ĀI ir jāievieš un jāuztur pacientu sūdzību un ierosinājumu analīzes sistēma. Izskatot pacientu iesniegumu, ĀI ir iespējams objektīvi izprast un izvērtēt pacienta neapmierinātības cēloņus, operatīvi risināt problēmas brīdī, kad tās rodas, kā arī noteikt nepieciešamus uzlabojumus.

Inspekcija aicināja pacientus ar sūdzībām par pacientu tiesību ievērošanu, pirmkārt, vērsties pašā ĀI, lai laicīgi izvērtētu konkrēto situāciju un rastu labāko risinājumu pacientam, kā arī veiktu uzlabojumus, lai novērstu līdzīga veida pacientu neapmierinātību un sūdzības iemeslus nākotnē.

2. tabula. Iesniegumu sadalījums pa specialitātēm (biežākajām).

Specialitāte	Iesniegumu skaits	Korektīvās darbības
Zobārstniecība	42	5
Ķirurģija	23	5
Primārā veselības aprūpe	20	6
Ginekoloģija/ dzemdniecība	18	3
Psihiatrija	15	-
Arodslimības/OVP (obligātas veselības pārbaudes)	11	1
NMP	10	6
Onkoloģija	10	2
Neiroloģija/ neiroķirurģija	8	-
Terapija	8	-

Ilgtermiņa partnerība. Lai veicinātu pacienta statusa stiprināšanu veselības aprūpē un sekmētu tādu veselības aprūpi, un tās uzraudzību, kuras fokusā ir par savu tiesību aizsardzību drošs pacients, Inspekcija 2023. gadā uzsāka ilgtermiņas partnerības attiecību veidošanu. Sistēmiski analizējot saņemtos iesniegumus par veselības aprūpes kvalitāti, Inspekcija identificēja vairākas problēmasituācijas veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju darbībā, par kurām pacienti visbiežāk izsaka sūdzības un pauž neapmierinātību. 2023. gadā, turpinot ilgtermiņas partnerības mērķu īstenošanu, Inspekcija nosūtīja vēstules Latvijas Ģimenes ārstu asociācijai, Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijai un Latvijas Zobārstu asociācijai. Vēstulēs tika informēts par konstatētajiem pārkāpumiem, secinājumiem un sniegti ieteikumi situācijas uzlabošanai.

Medicīnisko ierīču uzraudzības jomā 2023. gadā izskatīti iesniegumi par medicīnisko ierīču izplatīšanu Latvijas tirgū, par neatbilstošas medicīniskas ierīces apturēšanu muitā, gan par gadījumiem, kad pacients nav apmierināts ar rezultātu pēc veiktas procedūras ar medicīnisko ierīci.

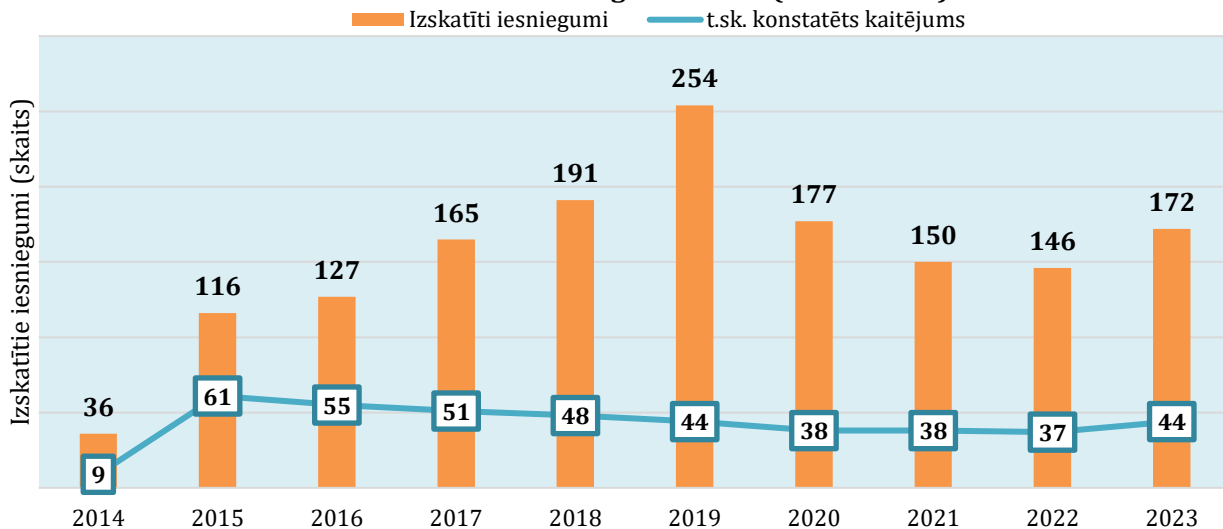
Izskatot katru iesniegumu, Inspekcija veic kontroles un nepieciešamības gadījumos pieprasīja papildus informāciju citas ES dalībvalsts medicīnisko ierīču tirgus uzraudzības iestādei par konkrētās valsts medicīnisko ierīču ražotāju un ražotās ierīces atbilstību Regulas 2017/745 prasībām.

Inspekcija aicināja patērētājus ziņot ZVA par gadījumiem, kad ar medicīniskās ierīces lietošanu saistīts negadījums vai potenciāls negadījums, kas radījis vai varēja radīt pacienta, lietotāja vai trešās personas nāvi vai nopietnus veselības traucējumus.

Ārstniecības riska fondā (ĀRF) Inspekcija veic ekspertīzi un sagatavo atzinumu par pacientam nodarītā kaitējuma apmēru procentos; vērtē ārstniecības izdevumu saistību ar

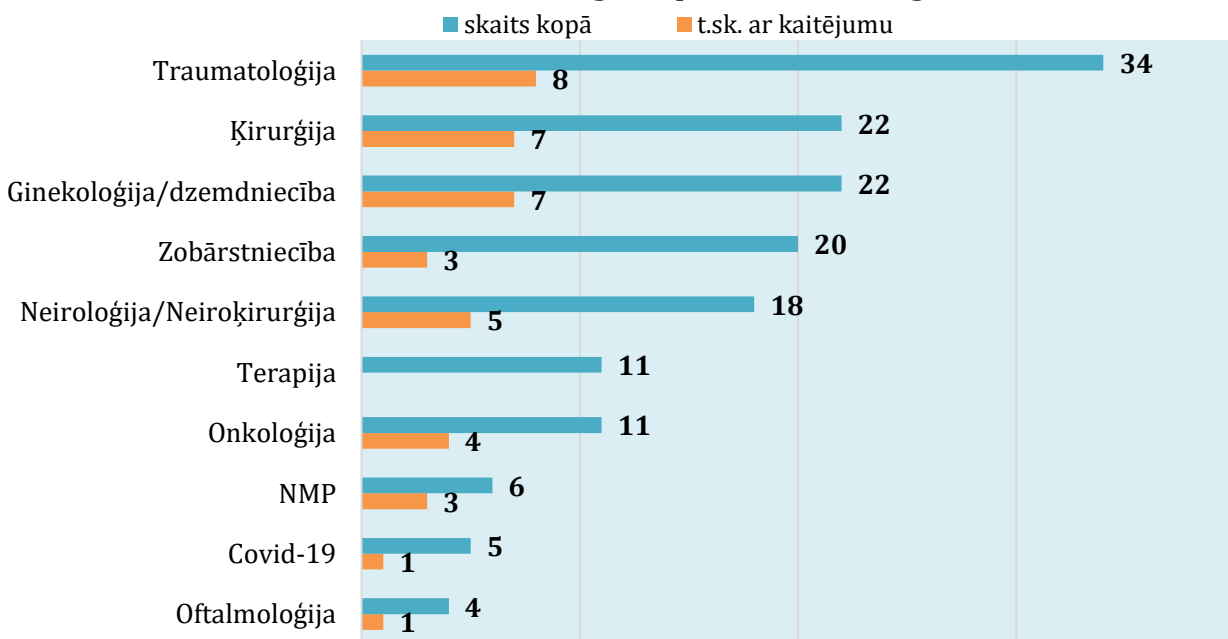
pacientam nodarītā kaitējuma seku mazināšanu vai novēršanu; izlemj par atlīdzības izmaksāšanu vai atteikumu to izmaksāt. ĀRF atlīdzības mērķis ir kompensēt veselības zaudējumu vai iztērētos līdzekļus par veselības uzlabošanu pēc kaitējuma nodarīšanas pacienta veselībai vai dzīvībai ārstniecības procesa laikā.

2. attēls. ĀRF iesniegumu skaits (2014 - 2023)

2023. gadā izskatīti **172 iesniegumi**. Kaitējuma esību pacienta veselībai vai dzīvībai Inspekcija noteica 44 (26 %) gadījumos. Noteiktā kaitējuma apmērs svārstījies robežās 0,23 % – 87 % (maksimālā atlīdzība par nodarīto kaitējumu ir 142 290,00 EUR). ĀRF līdzekļus administrē NVD, kā arī izmaksā atlīdzību no ĀRF.

3. attēls. ĀRF iesniegumi specialitātēs 2023. gadā

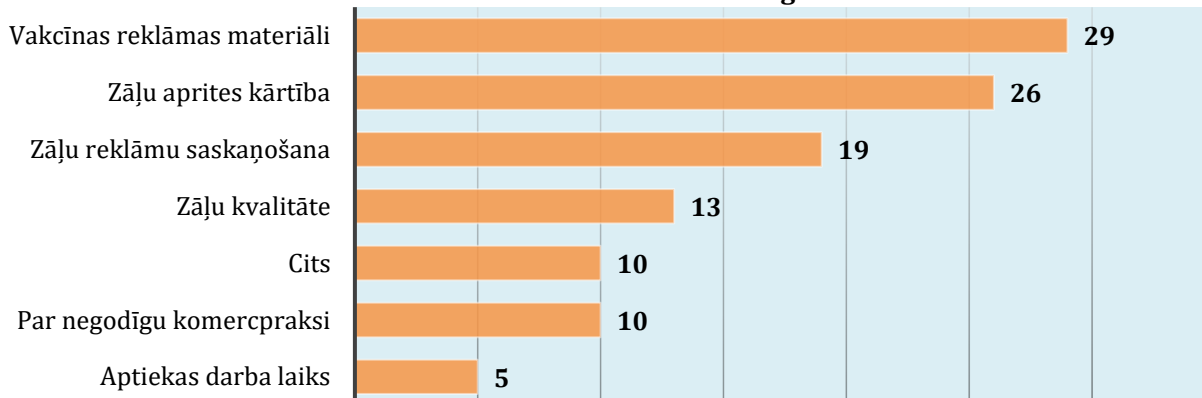

Pēc ekspertīzes veikšanas Inspekcija nosūta ĀI, kurā konstatēta kaitējuma esamība pacienta veselībai vai dzīvībai, atzinumā izdarītos secinājumus par pacientam sniegto ārstniecību; ieteikumus turpmākā darba pilnveidei, lai uzlabotu pacientu aprūpi nākotnē.

Farmācija

2023. gadā Inspekcijā izskatīti **138 iesniegumi** no fiziskām un juridiskām personām; no valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm; no VM.

4. attēls. Biežāk konstatētās iesniegumu būtības

Lielākajā daļā iesniegumu netiek pausta neapmierinātība vai pretenzija, un šādi iesniegumu nav uzskatāmi par sūdzībām, bet satur informāciju, ko uzņēmums iesniedz izvērtēšanai (piemēram, zāļu reklāmas saskaņošana, t.sk. vakcīnu reklāmas materiālu iesūtīšana), vai arī informācija no robežkontroles punktiem par zāļu ieviešanu, ko tranzītā caur LR teritoriju ved uz citu valsti.

Farmācijas jomā 2023. gadā izskatīta **31 sūdzība** (neapmierinātība vai pretenzija), 15 gadījumos noteiktas korektīvas darbības. Aptiekās saņemto sūdzību izskatīšanas gaitā Inspekcija konstatēja, ka: nav pievienota instrukcija latviešu valodā vai uzlīme recepšu zālēm; zāles izplata persona bez atbilstošas izglītības; netiek norādīts faktiskais zāļu saņēmējs. 17 gadījumos piemērotas dažādas sankcijas (skat. 3. tabulu)

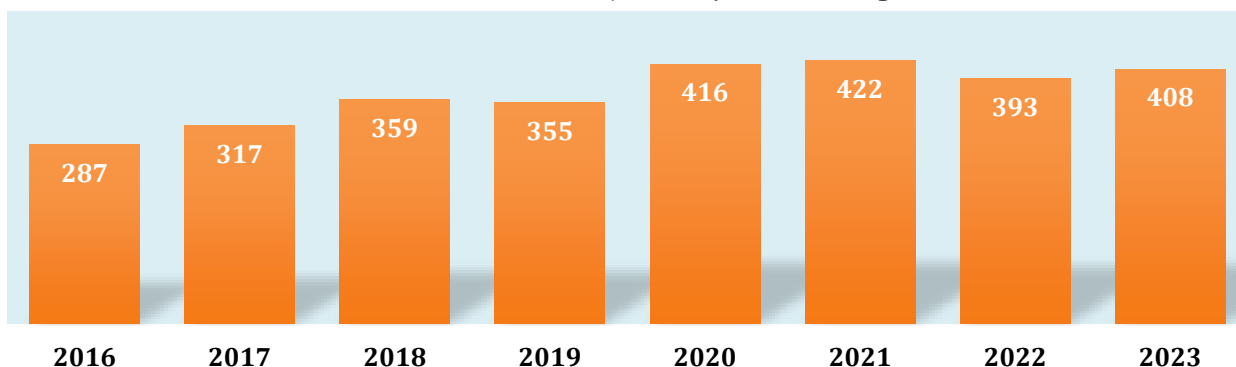
3. tabula. Piemērotās sankcijas, ņemot vērā saņemtos un izskatītos iesniegumus

Iesnieguma būtības	Piemērotās sankcijas	Iesniegumu skaits
Aptiekas personāls, Aptiekas telpas, Farmaceutiskā aprūpe, Zāļu lietošanas instrukcija	Naudas sods	1
Farmaceutiskā aprūpe	Naudas sods	2
Par negodīgu komercpraksi	Lēmums par piekļuves ierobežošanu tiešsaistes saskarnei elektronisko sakaru tīklā	3
Zāļu aprites kārtība	Naudas sods	1
	Lēmums par piekļuves ierobežošanu tiešsaistes saskarnei elektronisko sakaru tīklā	3
	Sods par zāļu izplatīšanu bez licences	6
Zāļu paralēlais imports un/vai zāļu paralēlā izplatīšana	Naudas sods	1

Sabiedrības veselība

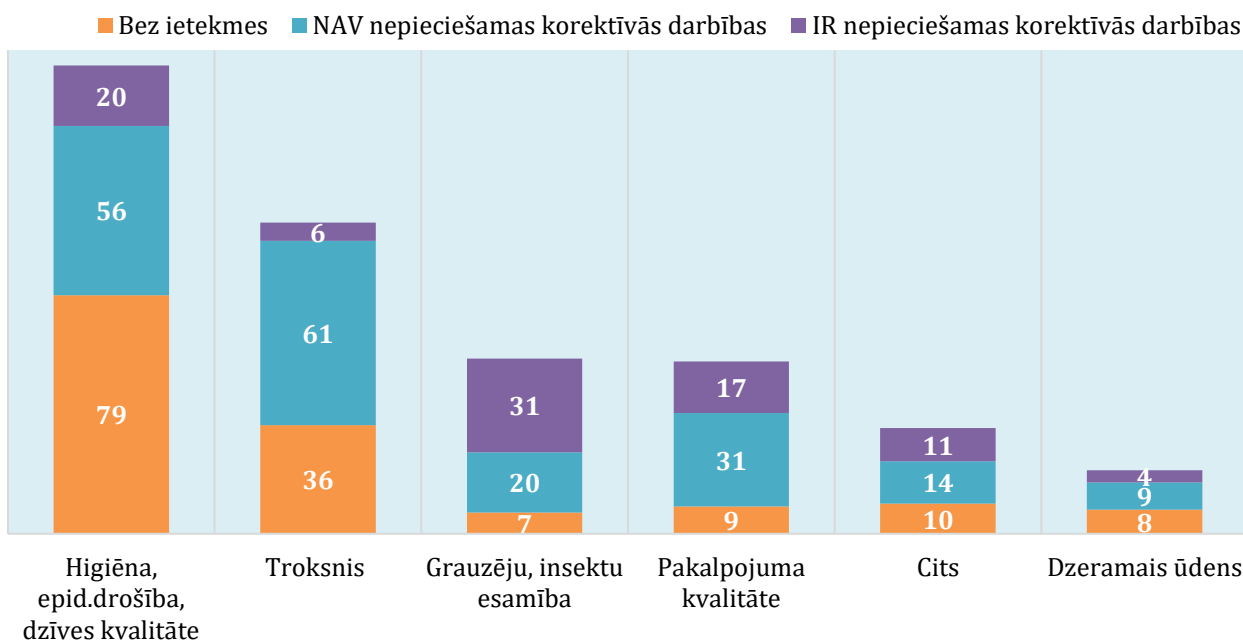
Sūdzību skaita dinamikai sabiedrības veselības jomā ir novērojama augšupejoša tendence (5. attēls). 2023. gadā saņemtas un izskatītas **408 sūdzības**, kas ir vairāk par 4 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Vislielākais sūdzību skaits ir 2020. un 2021. gadā, kas skaidrojams ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju Covid-19 laikā ar dažādiem stingriem epidemioloģiskās drošības prasību ievērošanas nosacījumiem.

5. attēls. Sabiedrības veselības jomā saņemto iesniegumu dinamika

2023. gadā iedzīvotāji galvenokārt izteikuši neapmierinātību par higiēnas un epidemioloģiskās drošības prasību neievērošanu, dzīves kvalitātes ierobežojošiem faktoriem (6. attēls): telpu higiēna, netīrība no putniem bēniņos, smakas, kanalizācijas noplūdes, atkritumu konteineru izvietošana, apsaimniekošana u.c. 2023. gadā tikai 13 % gadījumos iesniegumos minētā informācija apstiprinās un bija nepieciešams veikt korektīvās darbības (2022. gadā – attiecīgi 14 %). Liels šādu sūdzību skaits norāda uz to, ka pieaug iedzīvotāju subjektīvā neapmierinātība ar higiēnas prasību nodrošinājumu, dzīves kvalitāti pasliktinoši apstākļiem.

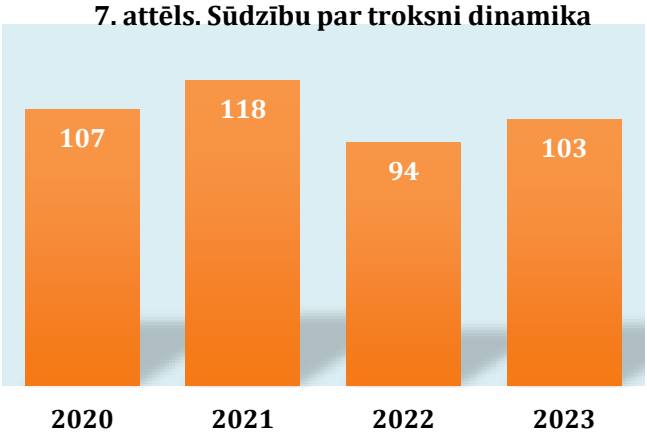
6. attēls. Iesniegumu būtības un to pamatotība 2023. gadā

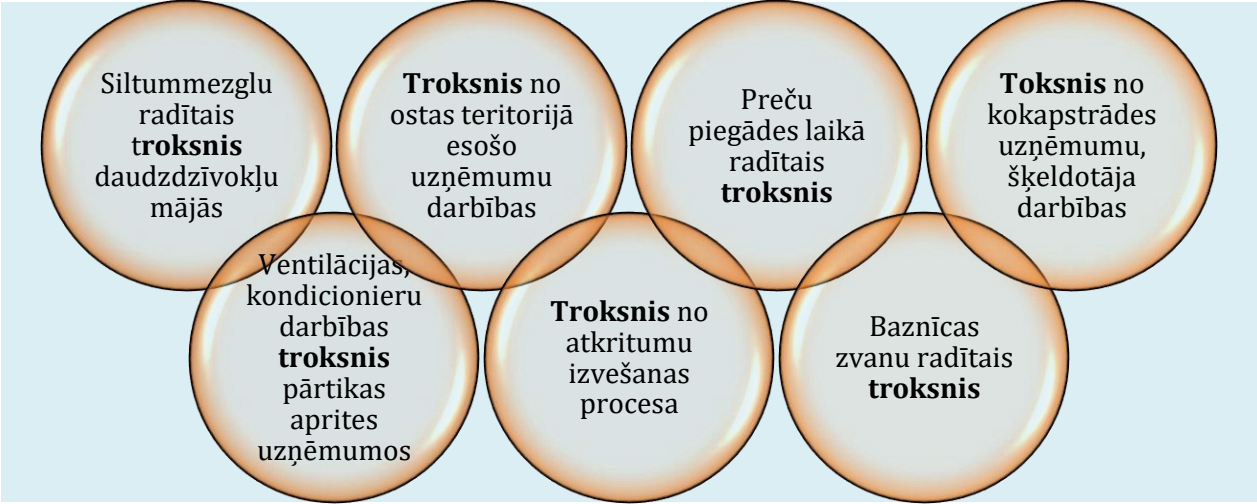
2023. gadā iedzīvotāji bieži sūdzējās par dažāda veida troksni, kā arī grauzēju un insektu esamību, par sniegto pakalpojumu kvalitāti, piemēram, botulīna injekcijām, filleriem, kurus veic personas bez atbilstošas izglītības, par higiēnas prasību neievērošanu skaistumkopšanas procedūru laikā. Citi sūdzību iemesli: neregistrēta skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšana, neregistrēta nometņu darbība, bērnu drošības jautājumi PII (bateriju vākšana, uzglabāšana, bērnu laukumu drošība/aprīkojums), nelikumīgi izvietota moduļa tualete u.c.

Novērojams, ka vislielākais iesniegumu īpatsvars ir saņemts no Rīgas un Rīgas reģiona iedzīvotājiem, kas, iespējams, izskaidrojams ar lielāku iedzīvotāju blīvumu minētās teritorijās un arvien vairāk notiekošu urbanizāciju, kas nelabvēlīgi ietekmē iedzīvotāju veselību.

Troksnis ir iedzīvotājus visvairāk traucējošais vides kvalitātes faktors (skat. 6. attēlu), galvenokārt no dažādām iekārtām. 2023. gadā laboratoriskie mērījumi veikti piecu sūdzību gadījumos, no tiem neviens mērījums neuzrādīja trokšņa pārsniegumus, tomēr divos gadījumos konstatēts trokšņa līmeņa robežlielums. Šajos gadījumos Inspekcija uzdevusi trokšņu avotu īpašniekiem veikt pasākumus trokšņa līmeņa samazināšanai un vides trokšņa līmeņa mērījumus, iesniedzot Inspekcijā testēšanas pārskatus ar atzinumu par trokšņa līmeņa atbilstību. Inspekcija saņem sūdzības par dažāda veida troksni – no iekārtām, no satiksmes, kā arī cita veida troksni (skat. 8. attēlu).

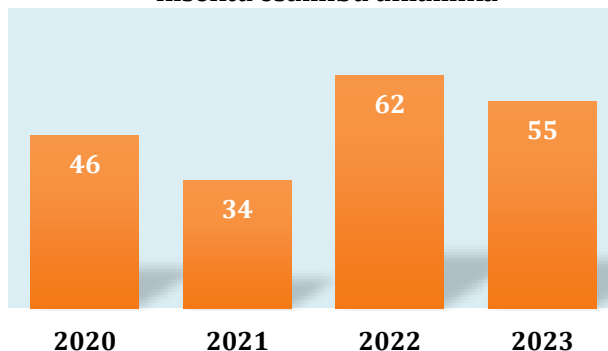
8. attēls. Trokšņa sūdzības

Katrs iesniegums par troksni tiek izskatīts individuāli, iesaistītas citas institūcijas (būvvaldes, pašvaldība, namu apsaimniekotāji), kā arī saņemtas atbildes uz pieprasīto informāciju vai paveiktajiem pasākumiem situācijas uzlabošanai. Lielākajā daļā iesniegumu uzņēmums pats labprātīgi veic pasākumus trokšņa mazināšanai, lai uzlabotu sabiedrības dzīves kvalitāti. Ražošanas uzņēmumiem tiek uzdots pašiem veikt vides trokšņa mērījumus, saskaņā ar piesārņojošās darbības atļaujā norādīto informāciju.

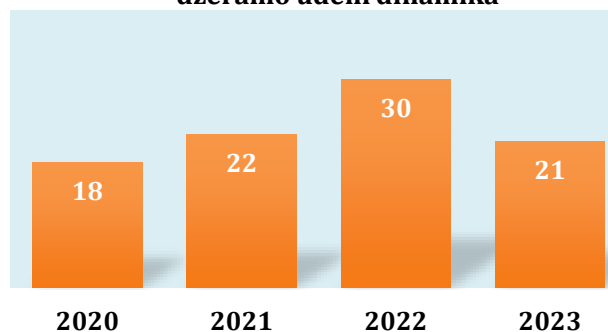
Grauzēju un insektu esamības sūdzību dinamikai ir novērojama augšupejoša tendence (9. attēls). 2023. gadā vislielākais sūdzību īpatsvars, kam nepieciešams veikt korektīvās darbības, ir tieši sūdzībām par grauzēju un insektu esamību – 53 % gadījumos. Iedzīvotāji sūdzas par grauzēju, žurku esamību daudzdzīvokļu ēku pagrabos, to iekšpagalmos, apkārtnē pie atkritumu konteineriem, kā arī prusaku, blakšu esamība daudzdzīvokļu ēku dzīvokļos, PII, skolās, dienesta viesnīcās, sociālajās mājās.

9. attēls. Sūdzību par grauzēju, insektu esamību dinamika

Nekvalitatīva dzeramā ūdens sūdzību dinamika (skat. 10. attēlu) saistīta ar iedzīvotāju subjektīvo neapmierinātību ar dzeramā ūdens kvalitāti. Laboratoriskai testēšanai 12 gadījumos ņemti dzeramā ūdens paraugi, no tiem tikai četros gadījumos laboratoriski konstatētas neatbilstības NA prasībām. Šādos gadījumos dzeramā ūdens piegādātājam uzdots veikt korektīvos pasākumus, lai ūdens kvalitāti uzlabotu.

10. attēls. Sūdzību par nekvalitatīvu dzeramo ūdeni dinamika

Skaistumkopšanas nozarē, kļūstot populārākām un pieejamākām komplicētām procedūrām, par ko liecina arī sociālo tīklu aktivitātes no pakalpojuma sniedzēju puses, Inspekcijā pieauga sūdzību skaits un sabiedrības interese par speciālistu kompetenci veikt komplicētas skaistumkopšanas procedūras.

4. tabula. Speciālisti un injekciju procedūras skaistumkopšanā

Profesijas nosaukums	Kvalifikācijas līmenis	Injekcijas	Injekciju veidi skaistumkopšanā
Ārsts	Ārsts	Jā	Botulīna toksīna un fillera injekcijas (iegūts metodes sertifikāts)
Medmāsa	Māsa	Nē	-
Skaistumkopšanas speciālists (kosmetologijā)	ĀP, 1. līmeņa augstākā profesionālā izglītība	Jā	Mezoterapija, biorevitalizācija
Kosmētiķis	ĀP, profesionālā vidējā izglītība	Jā	Mezoterapija, biorevitalizācija
Masieris	ĀP, 1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība	Nē	-
Neformālā izglītība (kursi)	Personas, kuras nav ieguvušas profesionālo izglītību skaistumkopšanā,	Nē	-

2023. gadā no **42 iesniegumiem**, kas saņemti par iespējamiem pārkāpumiem skaistumkopšanas pakalpojumu jomā: 33 iesniegumi bija par iespējamiem higiēnas

pārkaupumiem, deviņi iesniegumi saņemti par personām, kas piedāvā skaistumkopšanas pakalpojumus bez atbilstošas izglītības, līdz ar to iespējami sniedzot neatļautus skaistumkopšanas pakalpojumus – injekcijas (botulīna toksīna, fillera).

2023. gadā Inspekcija ir apturējusi darbību divām personām, kuras bez atbilstošas kvalifikācijas sniedz injekciju procedūras skaistumkopšanā. Viena no personām, neskatoties uz to, ka darbība tika apturēta, turpināja sniegt injekciju procedūras bez atbilstošas kvalifikācijas. Tāpēc Inspekcija pret minēto personu ierosināja administratīvo procesu, kā arī lietas materiālus nodeva izskatīšanai Valsts policijā.

Vienlaikus Inspekcija konstatēja, ka pakalpojuma sniedzēju publiski pieejamā informācija par sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, sociālajos tīklos vai mājaslapās, rada maldīgu priekšstatu. Līdz ar to šajos gadījumos tika uzdots veikt korekcijas aprakstā tā, lai tie precīzi un nepārprotami aprakstītu sniegtos pakalpojumus.

Inspekcijas tīmekļvietnē ir pieejams [ĀP un ĀAP reģistrs](#), kā arī [Skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts](#), kur ikviens var pārliecināties par izvēlēta ārsta un speciālista profesionālo izglītību.

Produktu uzraudzības jomā 2023. gadā Inspekcijā saņemtas un izskatītas **47 sūdzības** (t.sk. 25 par kosmētikas līdzekļiem; 13 par ķīmiskajam maisījumiem; septiņas par elektroniskām cigaretēm un uzpildes šķidrumiem; viena par tabakas izstrādājumiem un viena par tetovēšanas līdzekļiem).

5. tabula. Sūdzību būtības produktu uzraudzībā

Elektroniskās cigaretes un uzpildes šķidrumi	Ķīmiskie maisījumi	Kosmētikas līdzekļi	Tabakas izstrādājumi	Tetovēšanas līdzekļi
<ul style="list-style-type: none"> • Neatbilstošs tilpums • Neatbilstošs marķējums • Nav ievērots 6 mēnešu periods • Nav paziņotas EU-CEG 	<ul style="list-style-type: none"> • Nav pieejamas DDL • Nav marķējuma valsts valodā vai tas ir neatbilstošs • Beidzies derīguma termiņš • Neatbilstoša klasifikācija • Netiek izpildīti ierobežojošie nosacījumi • Iepakojums nav hermētisks • Neatbilstoša iedarbība vai nepatīkams aromāts 	<ul style="list-style-type: none"> • Nav paziņoti CPNP (<i>Cosmetic Product Notification Portal</i>) • Nekorekts marķējums vai nav marķējuma valsts valodā • Satur aizliegtas vielas • Alerģiska reakcija • Maldinoša informācija marķējumā • Mikrobioloģisks piesārņojums • Ražo, neievērojot labu ražošanas praksi, nav kosmētikas līdzekļa lietas 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārsniegts nikotīna daudzums 	<ul style="list-style-type: none"> • Neatbilstoša izmantošana

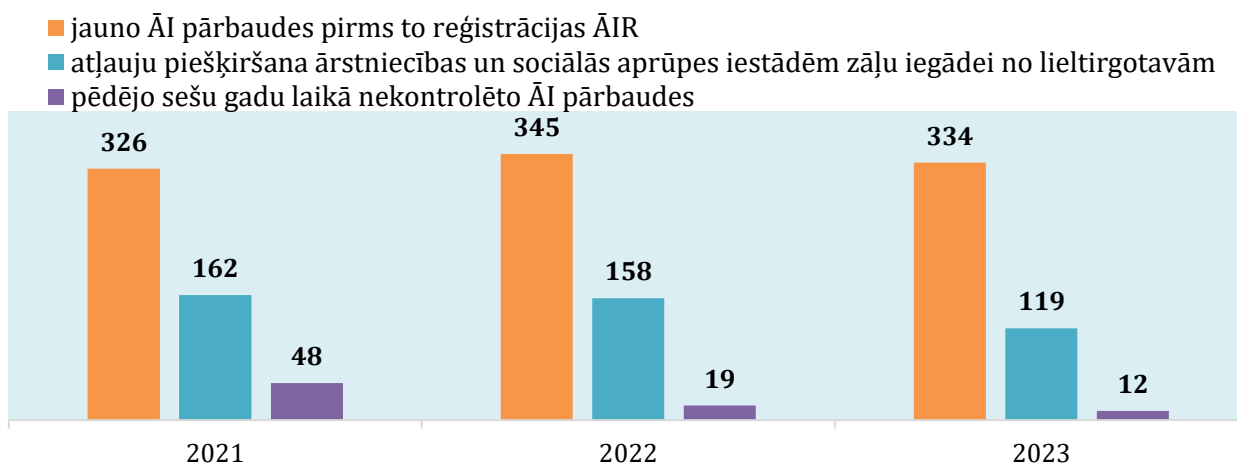
MĒRĶIS: EFEKTIVIZĒT UZRAUDZĪBU, KONTROLES, TEMATISKĀS PĀRBAUDES

PLĀNVEIDA UZRAUDZĪBA

Veselības aprūpe

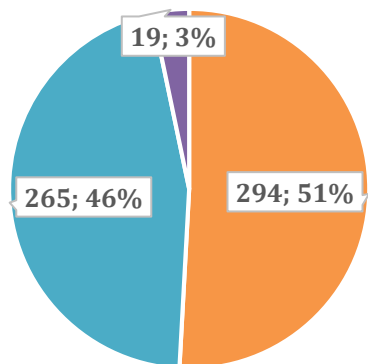
Balstoties uz riska novērtējumu, Inspekcija 2023. gadā kopumā veikusi **578 plānveida pārbaudes** ĀI, t.sk., ievērojot izvirzītās prioritātes (skat. 11. attēlu)

11. attēls. Inspekcijas veiktā ĀI uzraudzība (2021 - 2023)

Izvērtējot NA prasību izpildi, ĀI noteikti atbilstoši vērtējumi (skat. 12. attēlu). 2023. gadā 3 % ĀI saņēma vērtējumu – neatbilst kontroles aktā vērtēto NA prasībām. Šādu vērtējumu visbiežāk saņēma ĀI, kuras iesniegušas pieteikumu ĀIR saistībā ar jaunas ĀI reģistrāciju. Konstatējot neatbilstības, reģistrācija tika atteikta, līdz visu konstatēto neatbilstību novēršanai. Līdzīgi rādītāji konstatēti arī 2022. gadā. Konstatējot neatbilstības NA prasībām reģistrētajās ĀI, Inspekcija uzdot veikt korektīvus pasākumus, norādot to izpildes termiņus.

12. attēls. ĀI uzraudzības rezultāti

- ĀI pilnībā atbilst kontroles aktā vērtēto NA prasībām (A)
- ĀI atbilst kontroles aktā vērtēto NA prasībām, tomēr konstatētas neatbilstības atsevišķu prasību izpildē (B)
- ĀI neatbilst kontroles aktā vērtēto NA prasībām (C)

Medicīnisko ierīču uzraudzības jomā 2023. gadā Inspekcija veikusi **57 plānveida pārbaudes** pie medicīnisko ierīču ražotājiem, importētājiem, izplatītājiem un mazumtirdzniecības vietās, lai izvērtētu zema, vidēja un augsta riska medicīnisko ierīču atbilstību NA prasībām. Izvērtējot medicīniskās ierīces atbilstību, Inspekcija pievērs uzmanību, vai ierīces tiek izmantotas atbilstoši paredzētajam nolūkam. Tāpat Inspekcija vērtē informāciju uz etiķetes un lietošanas instrukcijā, kā arī veiktās atbilstības novērtēšanas procedūras pēc ražotāju ES atbilstības deklarāciju satura un CE marķējuma zīmes esamību.

2023. gadā pārbaudes veiktas pie diviem medicīnisko ierīču ražotājiem Latvijā. Pārbaudēs veikts apjomīgs darbs, vērtējot medicīnisko ierīču tehniskās dokumentācijas atbilstību Regulas 2017/745 prasībām.

Konstatējot neatbilstošas medicīniskās ierīces, Inspekcija veic preču izplatīšanas apturēšanu un atsaukšanu no tirgus. 2023. gadā sastādīti **12 medicīnisko ierīču apturēšanas akti**, kopā **apturēti 73 dažādu ierīču veidi**. Par katru veikto kontroli sagatavots gala ziņojums (*Final Inspection Report*) un augšuplādēts CIRCA BC, pamatojoties uz Regulas 2017/745 93.(7). un 100.(1). panta prasībām.

Farmācija

2023. gadā veiktas **519 kontroles**, no tām **408 plānveida kontroles**. 98 kontroles veiktas pēc saņemtajiem iesniegumiem no fiziskām un juridiskām personām, 13 priekšlikumu izpildes kontroles. No 408 plānveida kontrolēm 226 (55 %) pilnībā atbilst farmācijas jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, 179 (44 %) konstatētas neatbilstības atsevišķu prasību izpildē un trīs (1%) bez slēdziena.

Atceries!

- ✓ *Gadījumos, kad tiek izsniegtas neregistrētās zāles, vai zāles, kas paredzētas citas valsts tirgum – tām jāpievieno zāļu lietošanas instrukcija latviešu valodā.*
- ✓ *Gadījumos, kad tiek izsniegtas recepšu zāles, tām jāpievieno uzlīme ar visu nepieciešamo informāciju, neatkarīgi no recepšu veida (papīra vai e-recepte).*
- ✓ *Uzlīme jāpievieno katram iepakojumam.*
- ✓ *Zāles aptiekā izplata tikai persona ar atbilstošu izglītību – farmaceits vai farmaceita asistents, nevis farmaceita palīgs, vai farmācijas students.*
- ✓ *Farmācijas students zāles drīkst izplatīt tikai prakses ietvaros un tikai prakses vadītāja uzraudzībā.*
- ✓ *Gadījumos, kad aptiekā zāles iegādājas persona, kam zāles nav izrakstītas («trešā persona»), farmaceita/ farmaceita asistenta **pienākums** ir vienmēr e-receptē **norādīt** faktisko zāļu saņēmēju aptiekā.*

Veicot pārbaudes un konstatējot neatbilstības, Inspekcija uzdod uzraudzības objektiem konstatētos pārkāpumus novērst noteiktā termiņā un iesniegt Inspekcijā informāciju par neatbilstību novēršanu.

Zāļu reklāmas izplatīšanas uzraudzības nolūkā veiktas **294 kontroles**, no tām 230 plānveida kontroles, no kurām 54 (23 %) kontrolēs konstatētas neatbilstības NA prasībām, kas uzraudzības rezultātā tika novērstas. Būtiskākās konstatētās neatbilstības zāļu reklāmā:

- ! *zāļu reklāma ir maldinoša;*
- ! *sniegtā informācija neatbilst zāļu aprakstā norādītajām ziņām;*
- ! *nav būtiska informācija, kas atbilst zāļu aprakstam;*
- ! *recepšu zāļu reklāma sabiedrībai;*
- ! *nav skaidrs un salasāms aicinājums uzmanīgi izlasīt lietošanas instrukciju vai atbilstošu informāciju uz iepakojuma;*
- ! *nav aicinājuma konsultēties ar ārstu vai farmaceitu par zāļu lietošanu;*
- ! *nav brīdinājuma "Zāļu nepamatota lietošana ir kaitīga veselībai";*
- ! *nav norādīta zāļu piederība pie recepšu vai bezrecepšu zāļu grupu;*
- ! *nav norādīts datums, kad reklāma izstrādāta vai pēdējo reizi pārskatīta;*
- ! *nav norādīts reklāmas devējs.*

Konstatējot neatbilstošas zāļu reklāmas, Inspekcija (izvērtējot konstatētā pārkāpuma raksturu un iespējamo ietekmi, atbilstoši Reklāmas likumā vai Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā noteiktajām tiesībām) uzdod reklāmas devējiem vai tās izplatītājiem noteiktā termiņā nodrošināt reklāmas vai komercprakses atbilstību NA prasībām, vai ierosina, lai reklāmas devējs vai reklāmas izplatītājs rakstveidā apņemas noteiktajā termiņā novērst konstatētos pārkāpumus.

Lai novērstu nopietna kaitējuma risku patērētāju kolektīvajām interesēm, no 2022. gada, ja pārkāpuma izdarīšanā ir izmantota tiešsaistes saskarne un nav pieejami citi efektīvi līdzekļi, ar kuriem panākt, ka pārkāpums tiek izbeigts vai aizliegts, Inspekcijai ir tiesības zāļu jomā pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem uzdod:

- ➔ *elektronisko sakaru komersantam pārvirzīt lietotāju, kad tas piekļūst tiešsaistes saskarnei, uz tādu tīmekļvietni vai citu tiešsaistes līdzekli, kurš tiek izmantots patērētāju brīdināšanai;*
- ➔ *augstākā līmeņa domēna reģistram vai domēna vārda reģistratūrai nodrošināt domēna vārda atslēgšanu;*
- ➔ *augstākā līmeņa domēna reģistram vai domēna vārda reģistratūrai aizliegt domēna vārda lietošanas tiesību nodošanu citām personām;*
- ➔ *augstākā līmeņa domēna reģistram vai domēna vārda reģistratūrai nodot domēna vārda lietošanas tiesības iestādei, kas pieņem šo lēmumu;*
- ➔ *informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam (tostarp mitināšanas pakalpojumu sniedzējam) izņemt, bloķēt vai ierobežot piekļuvi tiešsaistes saskarnei tiešsaistes vidē;*
- ➔ *informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam izņemt saturu no tiešsaistes saskarnes.*

! Nekādā gadījumā neiegādājieties zāles nelegālās interneta vietnēs !

2023. gadā Inspekcija pieņēma lēmumus uzdot Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā reģistrētajiem interneta piekļuves pakalpojumu sniedzošajiem komersantiem **ierobežot piekļuvi 15 tīmekļa vietnēm un to dublējošām spoguļlapām elektronisko sakaru tīklā**, tādējādi pārtraucot vai ierobežojot nezināmas izcelsmes un LR neregistrētu zāļu reklamēšanu izplatīšanu patērētājiem.

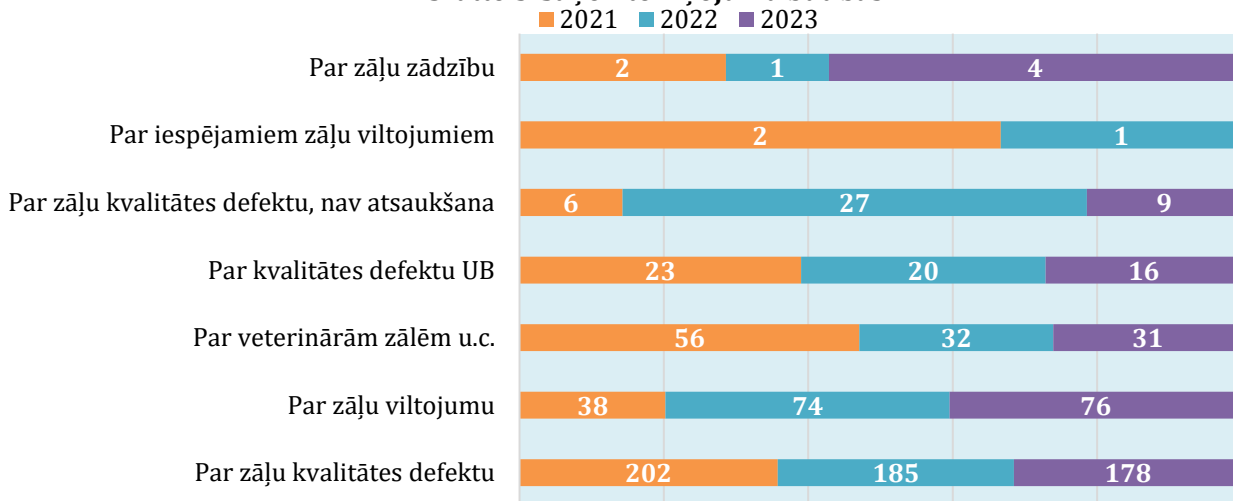

*Atbilstoši Regulas Nr. 2017/2394 1. panta 15. punktam **tiešsaistes saskarne** ir jebkura programmatūra, tostarp tīmekļa vietne, tīmekļa vietnes daļa vai lietotne, ko uztur tirgotājs vai kas tiek uzturēta tirgotāja vārdā un kas tiek izmantota kā līdzeklis, lai patērētājiem sniegtu piekļuvi tirgotāja precēm vai pakalpojumiem.*

Zāļu verificācijas pārbaudes zāļu lieltirgotavās, aptiekās u.c., tādējādi nepieļaujot viltotu zāļu izplatīšanu, Inspekcija jau uzskata par sava uzraudzības darba neatņemamu sastāvdaļu. Inspekcija šādas pārbaudes var veikt ne tikai klātienē, bet arī attālināti Latvijas Zāļu verificācijas sistēmā, iegūstot informāciju, vai aptieka deaktivizē unikālo identifikatoru zālēm, kas ar tādu ir aprīkotas. 2023. gadā konstatēti atsevišķi farmaceitiskās darbības uzņēmumi, kas nepildīja verificācijas prasības, t.sk. zāles pacientiem izsniegtas nedzēšot 2D kodu (zāļu unikālo identifikatoru), vienai juridiskai personai par verificācijas prasību nepildīšanu piemērots administratīvais sods (2022. gadā sods bija piemērots četrām juridiskām personām).

Zāļu drošības jomā kopā izvērtēti **314** saņemtie **ziņojumi** (skat. 13. attēlu) par zāļu kvalitātes defektiem, zāļu viltojumiem, zagtiem medikamentiem u.c. iemesliem (2022. – 340; 2021. – 329). Veikta rīcība saskaņā ar Inspekcijas procedūru "Zāļu drošības ātrās brīdināšanas (*Rapid Alert*) sistēmas funkcionēšanas nodrošināšana".

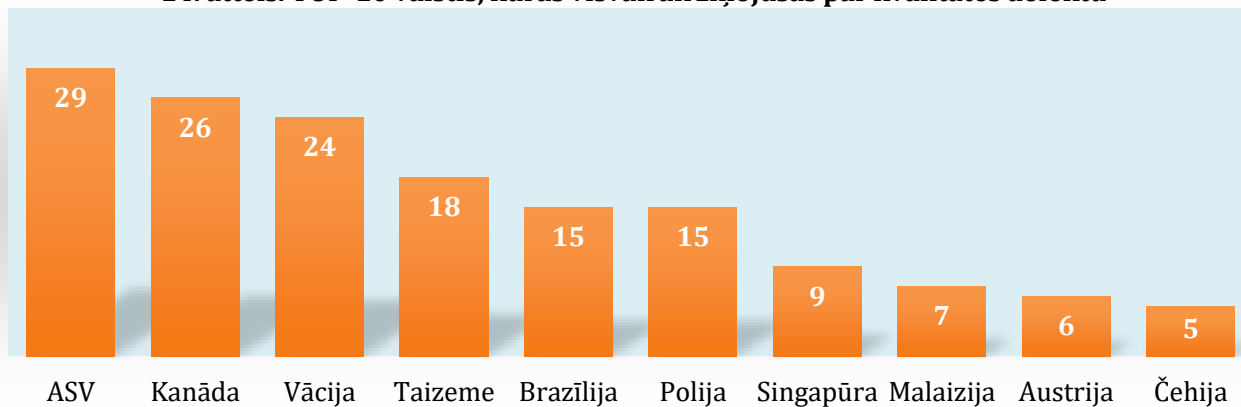
13. attēls. Saņemto ziņojumu būtības

2023. gadā Latvijā atsauktas deviņas Latvijas Zāļu reģistrā iekļautas zāles un divas neregistrētas zāles kvalitātes defekta dēļ. No tām 10 zāles saskaņā ar reģistrācijas apliecības īpašnieka brīvprātīgu lēmumu. Savukārt vienas zāles atsauktas, pamatojoties uz Rapid Alert sistēmā saņemto informāciju.

Plašāka informācija [Veselības inspekcijas informācija par zāļu defektu/atsaukšanu](#).

14. attēls. TOP-10 valstis, kuras visvairāk ziņojušas par kvalitātes defektu

Sabiedrības veselība

Plānveida uzraudzību Inspekcija īsteno, lai nepieļautu infekciju slimību izplatīšanos kolektīvā (PII un vispārīzglītojošās skolās, bērnu nometnēs, dienesta viesnīcās, SAC) un veicinātu patērētāju veselībai drošu pakalpojumu sniegšanu (piemēram, skaistumkopšanas, peldbaseinu un pirts pakalpojumi). Uzraudzība tiek veikta arī saņemot iesniegumus un epidemiologu ziņojumus par grupveida saslimšanas gadījumiem (piemēram, akūtas zarnu infekcijas).

2023. gadā plānveidā kontrolēti **2 339 augsta riska subjekti**. Kopumā gandrīz puse visu augsta riska subjektu izpildīja visas NA prasības. Konstatētās daļējās neatbilstības (51 % objektu) būtiski neietekmē pakalpojuma drošumu un nerada riskus pakalpojumu saņēmēju veselībai. Inspekcija kontroles laikā uzdod noteiktu termiņu, kurā objektiem jānovērš attiecīgās neatbilstības, nepieciešamības gadījumā izsakot brīdinājumu par darbības apturēšanu.

Pieaugušo sociālās aprūpes centru (SAC) uzraudzība veikta **96 iestādēs**. Visas NA prasības bija ievērotas 64 % SAC, 36 % SAC konstatētas atsevišķas neatbilstības, no kurām visbiežāk konstatēja, ka:

- ! dzīvojamā istabā-guļamtelpā nav nodrošināta atbilstoša platība (6,0 m²) ar aprīkojumu (37 %);
- ! koplietošanas sanitārā telpa ar aprīkojumu ir neatbilstības, piemēram, atsevišķās sanitārajās telpās nav rokturu un stieņu, kur turēties (23 %);
- ! nav ierīkots lifts vai pacelājs, liftā nav nodrošināta iespēja apsēsties (17 %), tomēr ir rasti pagaidu risinājumi, kamēr neatbilstība tiek novērsta;
- ! SAC ir kaitīgo posmkāju, piemēram, prusaku, un pelējuma klātbūtne (17 %).

Konstatētās neatbilstības uzdotajā termiņā tika novērstas, izņemot gadījumus, kad uzdotais termiņš vēl nav beidzies.

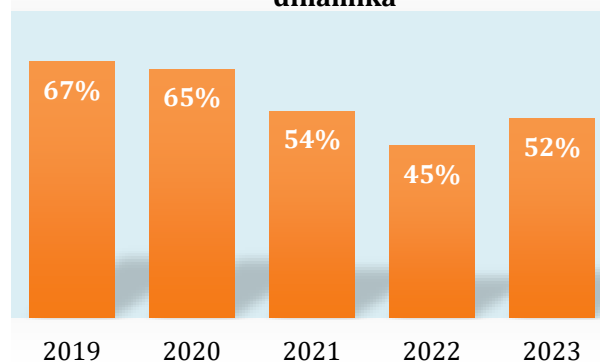
Pirmsskolas izglītības iestāžu (PII) plānveida kontroles veiktas **536 PII**, no kurām visas NA prasības tika ievērotas 278 PII.

Visbiežāk konstatētas tikai viena vai divas neatbilstības no kopumā vairāk kā 50 higiēnas prasībām, kas jāievēro PII atbilstoši NA prasībām (skat. 16. attēlu).

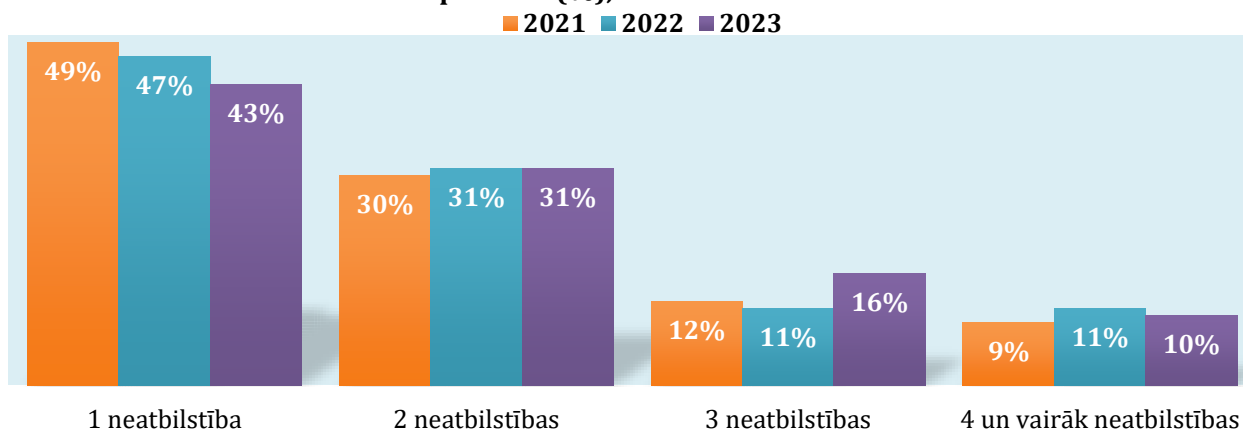
Nemot vērā kontroļu rezultātus, šobrīd joprojām biežāk konstatētā problēma PII ir nepietiekošs sanitāro ierīču skaits (izlietnes un klozetpodī) un nolietojusies telpu apdare (plaisas, caurumi, nolupusi krāsa un apmetums, pelējums un rūsa), kas traucē kvalitatīvi veikt virsmu uzkopšanu un dezinfekciju. Dīvēl nespēja laicīgi novērst šīs problēmas, veicot telpu remontu un ierīkojot pietiekamu izlietņu un klozetpodu daudzumu, ir saistīta ar finanšu līdzekļu trūkumu pašvaldības iestādēs.

Otra biežāk konstatētā neatbilstība PII ir dokumentācijas par darbinieku veselības pārbaudēm uzglabāšana kontroles institūcijai pieejamā vietā. Problēmas var būt saistītas ar iespējamām nepilnībām darba uzdevumu deleģēšanā, nenozīmējot darbinieku, kas iestādē būtu atbildīgs par dokumentācijas aprītes un sakārtošanas jautājumiem, kā arī par regulārām veselības pārbaudēm darbiniekiem.

15. attēls. PII ievēroto prasību (%) dinamika

16. attēls. PII īpatsvars (%), kurās konstatētas neatbilstības

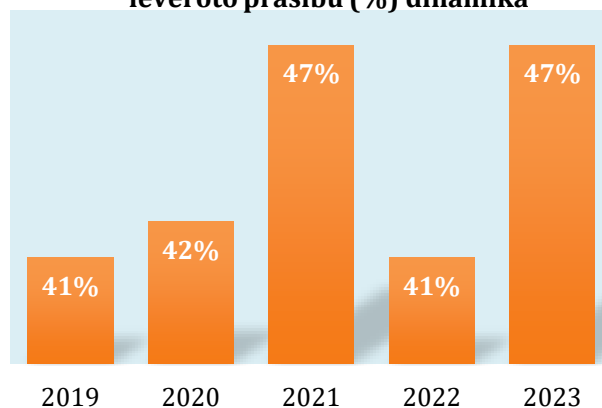
Vispārīzglītojošās skolās veiktas **538 plānveida kontroles**, no kurām 53 % gadījumos konstatētas atsevišķas neatbilstības, kas nerada riskus bērnu veselībai.

Nemot vērā kontroļu rezultātus, šobrīd skolās visbiežāk tiek konstatēts, ka telpu apdare nolietojuma dēļ nav viegli tīrāma un dezinficējama, dokumentācija par darbinieku veselības pārbaudēm netiek uzglabāta kontroles institūcijai pieejamā vietā, netiek nodrošināta platība viena izglītojamā vietai mācību telpā – 2 m²; telpā, kurā veic fizikas, ķīmijas, dabaszinību praktiskos/laboratorijas darbus – 2,4 m²; mājturības, dizaina un tehnoloģiju kabinetā – 3 m²; sporta zālē – 8 m²; datorklasē – 3 m² (prasība spēkā stājas 01.09.2023.), kas galvenokārt saistīts ar ēkas parametriem, kur skola atrodas, ar finanšu līdzekļu trūkumu u.c.

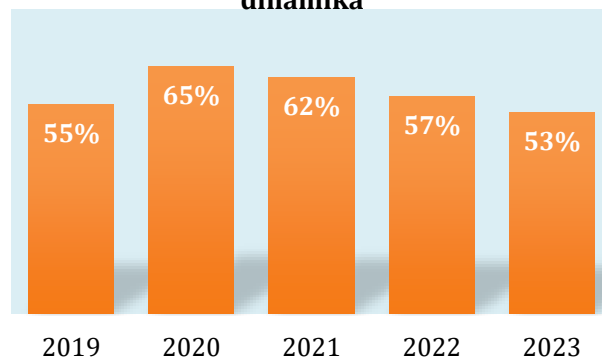
Skaistumkopšanas pakalpojumi plānveidā kontrolēti **950 pakalpojumu sniegšanas vietās**: skaistumkopšanas saloni, frizētavas, kosmētiskie kabineti, tetovēšanas, mikropigmentācijas un pīrsinga pakalpojumu sniedzēji. 47 % gadījumos konstatētas atsevišķas neatbilstības, kas nerada riskus pakalpojumu saņēmēju veselībai.

Skaistumkopšanas pakalpojuma sniegšanas vietās visbiežāk konstatēts, ka pakalpojumu sniedzēji nebija izstrādājuši plānu aprīkojuma un darba piederumu tīrīšanai, dezinfekcijai un sterilizācijai (skat. 19. attēlu).

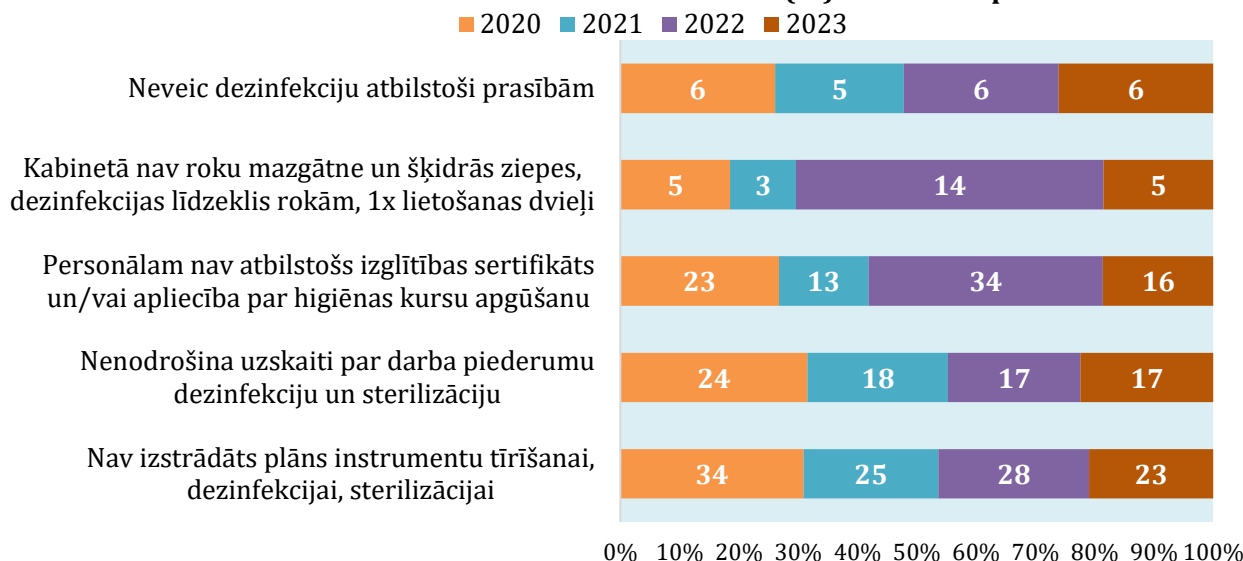
17. attēls. Vispārīzglītojošajās skolās ievēroto prasību (%) dinamika

18. attēls. Skaistumkopšanas pakalpojumos ievēroto prasību (%) dinamika

19. attēls. Biežāk konstatētās neatbilstības (%) skaistumkopšanā

Tāpat netiek nodrošināta uzskaitē par šo darbību veikšanu, personālam nav atbilstošs izglītības sertifikāts, kā arī pakalpojuma sniedzēji nav apguvuši obligāto izglītības programmu “Skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanai noteiktās minimālās higiēnas prasības”.

Analizējot darba piederumu, kosmētisko līdzekļu un materiālu (dezinfekcijas līdzekļi, elektroierīces u.c.) drošu un atbilstošu izmantošanu saskaņā ar ražotāja lietošanas instrukciju, secināts, ka 2023. gadā 90 % objektu ir ievērotas visas prasības. Savukārt 95 % konstatēto neatbilstības gadījumu darba piederumiem, materiāliem nebija uzrādīta latviešu valodā tulkota instrukcija.

Dzeramā ūdens uzraudzības ietvaros Inspekcija veica **542 plānveida kontroles** centralizētajās ūdensapgādes sistēmās (ŪAS), aptverot 44 % no visām LR publiskajām ŪAS. Kontrolu rezultāti liecina, ka 312 ŪAS (58 %) atbilst normatīvo aktu prasībām, bet 230 ŪAS (42 %) konstatētas atsevišķas neatbilstības un uzdoti veicamie korektīvie pasākumi.

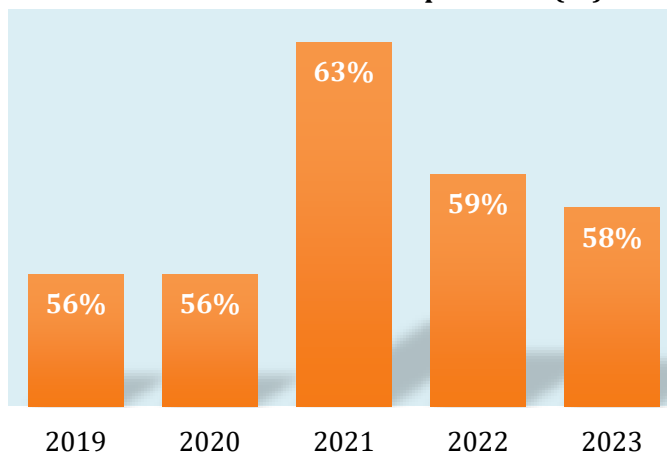
Neatbilstības visbiežāk ir saistītas ar dzeramā ūdens kvalitātes atsevišķu rādītāju (dzelzs, mangāns, sulfāti u.c. rādītāji, kas raksturo šo savienojumu dabiski augstās koncentrācijas Latvijas pazemes ūdeņos) neatbilstību normatīviem un līdz ar to liecina par nepietiekamu dzeramā ūdens attīrīšanu tā sagatavošanas procesā. Daļā ūdensapgādes sistēmu tika konstatētas neatbilstības stingrā režīma aizsargjoslu nožogojumā un labiekārtojumā, kas pastarpināti var ietekmēt dzeramā ūdens kvalitāti, bet nerada tūlītējus draudus sabiedrības veselībai. Atsevišķos gadījumos nepilnīgi veikti profilaktiskās dezinfekcijas efektivitātes izmeklējumi un nebija pieejami ģimenes ārsta atzinumi par nodarbinātā veselības stāvokli darbam, kurā ir tieša saskare ar dzeramo ūdeni.

Legionelozes gadījumu epidemioloģiskās izmeklēšanas ietvaros Inspekcijā saņemti un izskatīti **53 SPKC ziņojumi** (2022. – 41; 2021. – 27; 2020. – 23). Inspekcija uzraudzīja noslēguma dezinfekcijas izpildi un efektivitāti. Visos gadījumos nepieciešamie dezinfekcijas pasākumi bija nodrošināti. Inspekcijas tīmekļa vietnē publicēti informatīvi materiāli:

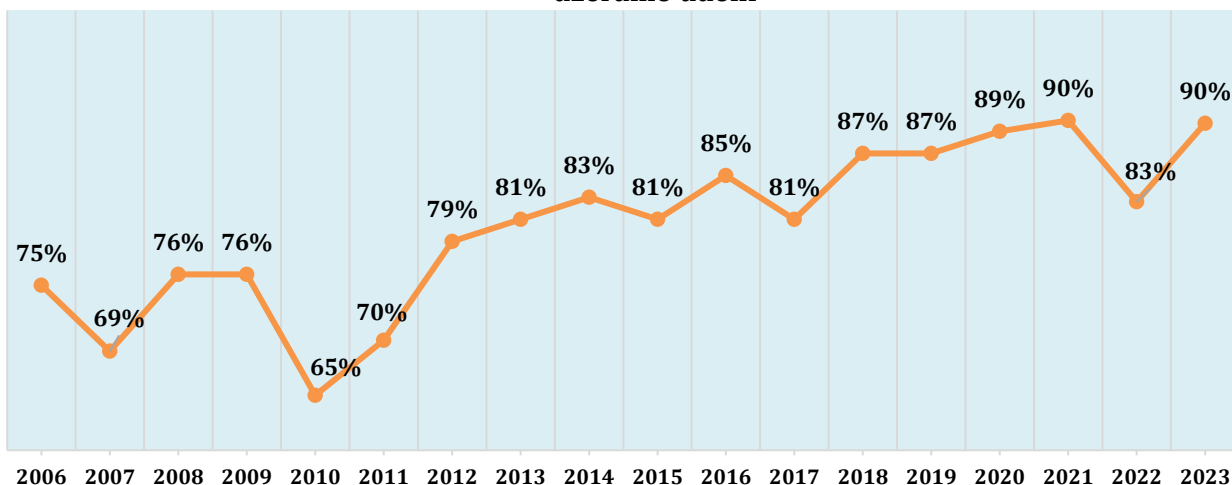
- [“Ūdens temperatūras, cauruļvados izmantoto materiālu un citu faktoru ietekme uz legionella baktēriju savairošanās risku un tā novēršana”](#)
- [“Rekomendācijas izglītības iestādēm un to dienesta viesnīcām legionella baktēriju izplatības samazināšanai”](#) (sadarbībā ar SPKC).

Dzeramā ūdens auditmonitorings veikts **130 ŪAS**, paņemti 193 paraugi. Deviņos paraugos konstatēti rādītāji *E. coli* un/vai enterokoki, kas liecina par epizodisku dzeramā ūdens mikrobioloģiskās kvalitātes pasliktināšanos. Pēc ūdens apgādes cauruļvadu posmu dezinfekcijas un skalošanas un/vai atkārtotu paraugu ņemšanas, ūdens mikrobioloģiskā kvalitāte atbilda prasībām. Ķīmisko rādītāju pārsniegumi auditmonitoringā netika konstatēti. Atbilstošas kvalitātes dzeramo ūdeni saņem 90 % iedzīvotāju (skat. 21. attēlu).

20. attēls. ŪAS atbilstība prasībām (%)

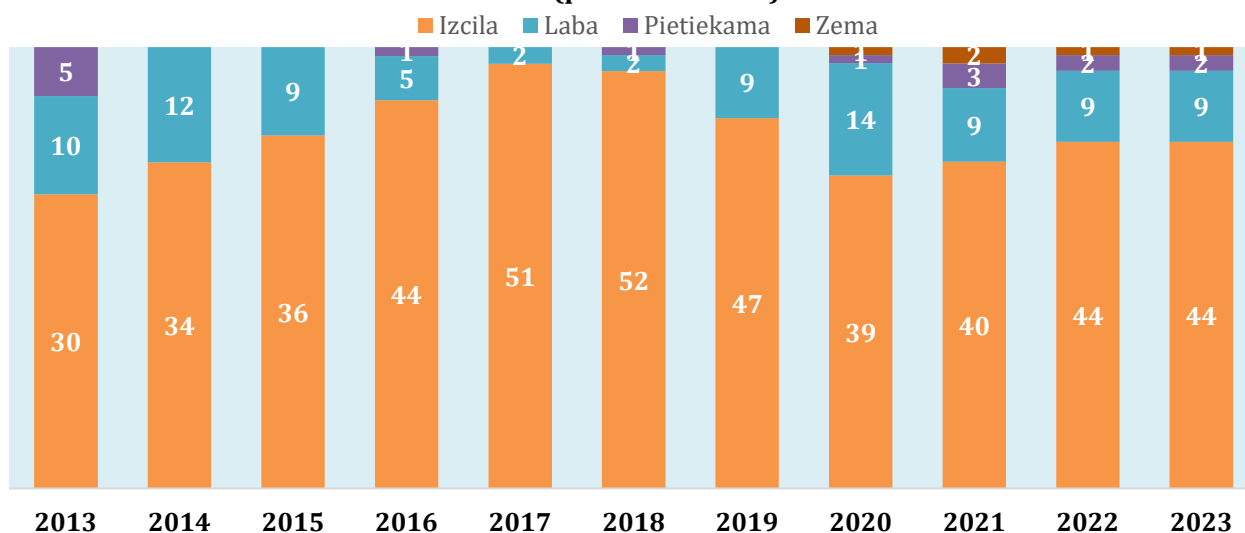
21. attēls. Iedzīvotāju īpatsvars (%), kas saņem atbilstošas kvalitātes dzeramo ūdeni

Inspekcijas tīmekļa vietnē publicēts ikgadējais pārskats [“Pārskats par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību 2022. gadā”](#). Inspekcija sagatavoja Latvijas Ģeoportālam detalizētus dzeramā ūdens kvalitātes ģeotelpiskos datus atbilstoši INSPIRE direktīvas prasībām. Inspekcija ūdens piegādātājiem organizēja informatīvu semināru par dzeramā ūdens noteikumu prasībām sākot ar 2024. gadu. Semināra ieraksts un materiāli publicēti [šeit](#).

Peldvietu monitoringa 2023. gadā veikts **59 oficiālajās peldvietās**, t.sk. Salaspils pilsētas centra peldvietai, kas 2023. gadā tika iekļauta oficiālo peldvietu sarakstā. Peldsezonas laikā veiktā peldvietu monitoringa ūdens analīžu rezultāti tiek publicēti [Inspekcijas tīmekļvietnē](#).

22. attēls. Peldvietu ūdens ilglaicīgās mikrobioloģiskās kvalitātes dinamika (peldvietu skaits)

Pēc 2023. gada peldsezonas Latvijā 44 (78,6 %) peldvietas atbilst izcilai, deviņas (16,1 %) labai, divas (3,6 %) pietiekamai un viena peldvieta (1,8 %) atbilst zema ilglaicīgās kvalitātes klasei – Lielupes “Pasta salas peldvieta” Jelgavā, kurā ūdens ilglaicīgā kvalitāte četrus gadus pēc kārtas ir vērtējama kā zema. Trīs peldvietām kvalitātes klase vēl nav nosakāma, jo šīs peldvietas mazāk kā četrus gadus ir oficiālo peldvietu statusā un Inspekcijas uzraudzībā. Aktuālais peldvietu ilglaicīgās ūdens kvalitātes novērtējums publicēts [šeit](#).

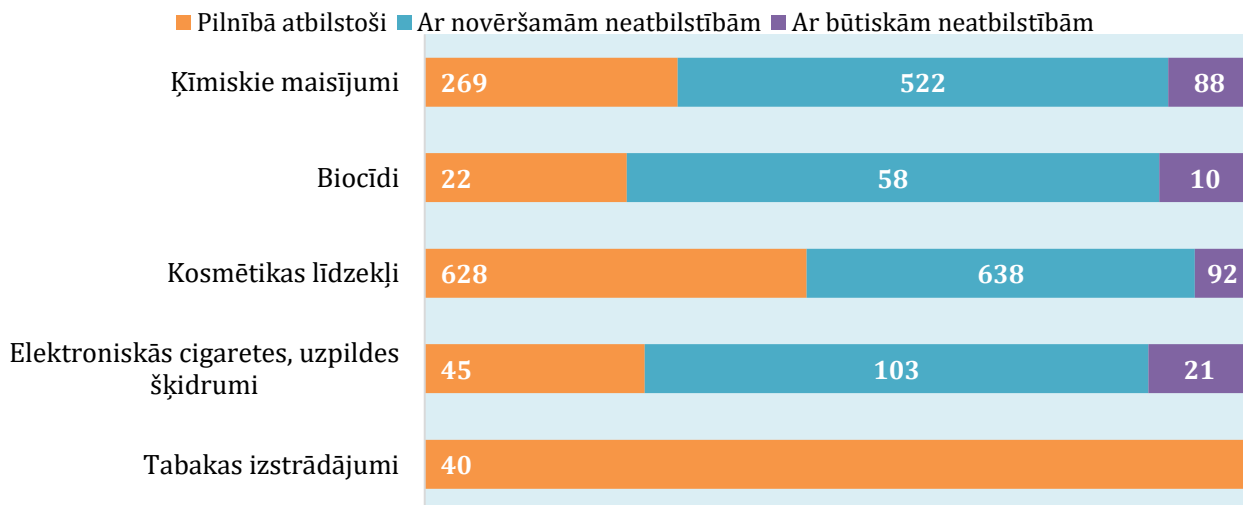
2023. gadā veiktas **26 oficiālo peldvietu plānveida kontroles** (2022. – 34; 2021. – 20; 2020. – 33). Aptuveni puse (46 %) peldvietu, kurās veikta plānveida kontroles, pilnībā atbilda NA prasībām, savukārt pārējās peldvietās konstatētas neatbilstības atsevišķu prasību izpildē, kas tieši neietekmē atpūtnieku veselību un labsajūtu peldoties. Galvenokārt (81 %) neatbilstības saistītas ar nepietiekamu informācijas izvietojumu peldvietas informatīvajā stendā.

2023. gada peld sezonā tika konstatēts augstākais peldēšanās ierobežojumu skaits pēdējo gadu laikā - kopumā 16. Tomēr visi peldēšanās ierobežojumi bija īslaicīgi, un lielākajā daļā gadījumu mikrobioloģisko piesārņojumu peldūdenī izraisīja intensīvu lietusgāžu izraisīta piesārņojuma ieplūšana no sauszemes teritorijām peldvietu tuvumā. Inspekcijas pārstāvji sniedza padziļinātas konsultācijas divu pašvaldību (Kuldīgas un Jūrmalas) pārstāvjiem par to, kā uzlabot peldvietu kvalitāti un novērst piesārņojuma cēloņus. Konsultācijas pēc pieprasījuma tika sniegtas arī citu peldvietu apsaimniekotāju pārstāvjiem.

2023. gadā tika pievērsta pastiprināta uzmanība peldvietu drošībai. Pirms peld sezonas pašvaldību pārstāvjiem tika organizēts izglītojošs seminārs par drošas peldvietas izveidi un citiem jautājumiem, kas saistīti ar drošu peldēšanu. Sadarbībā ar SPKC tika izstrādāts informatīvais materiāls (vadlīnijas) par drošas peldvietas izveidi. Ar peldvietu drošības aspektiem var iepazīties [šeit](#). Inspekcijas pārstāvji piedalījās diskusijā par to, vai līdz 2025. gadam Latvijā uz pusi samazināsies noslīkšanas un traumu skaits uz ūdens. Lai noskaidrotu glābšanas dienestu un publisko glābšanas aprīkojuma nodrošinājumu oficiālajās peldvietās, tika veikta aptauja un apkopota informācija par peldvietām no veikto kontroļu aktiem un pašvaldību mājaslapās izvietotās informācijas. Secināts, ka 2023. gadā glābšanas dienesta darbība bija nodrošināta mazāk nekā pusē (42 %) peldvietu, turklāt nevienā no peldvietām glābšanas dienests nedarbojās nepārtraukti (24 stundas diennaktī).

Produktu uzraudzībai 2023. gadā veiktas **341 kontroles** uzņēmumos visā Latvijas teritorijā, tostarp 66 (19,4 %) attālinātas kontroles, turpinot attīstīt attālinātās uzraudzības koncepciju. Attālinātas kontroles veiktas pamatojoties uz klātienes kontroļu laikā mazumtirdzniecības vietās sastādītajiem informatīvajiem tipveida ziņojumiem. Tāpat attālināti veikta kosmētikas līdzekļu lietu kontrole, kā arī tiešsaistē tirgotiem bīstamiem ķīmiskiem maisījumiem pārbaudīts, vai pie reklāmas tīmekļa vietnē nodrošināta informācija par bīstamību.

23. attēls. Produktu veidu atbilstība prasībām 2023. gadā

Kopumā pārbaudīti **2 717 produkti** (ķīmiskie maisījumi, tostarp mazgāšanas līdzekļi un GOS; biocīdi; kosmētikas līdzekļi; tabakas izstrādājumi; elektroniskās cigaretes un uzpildes šķidrums). Visiem produktiem, kuriem konstatētas būtiskas neatbilstības, piemērots tirdzniecības aizliegums (skat. 23. attēlu) un novērsti riski patērētājiem.

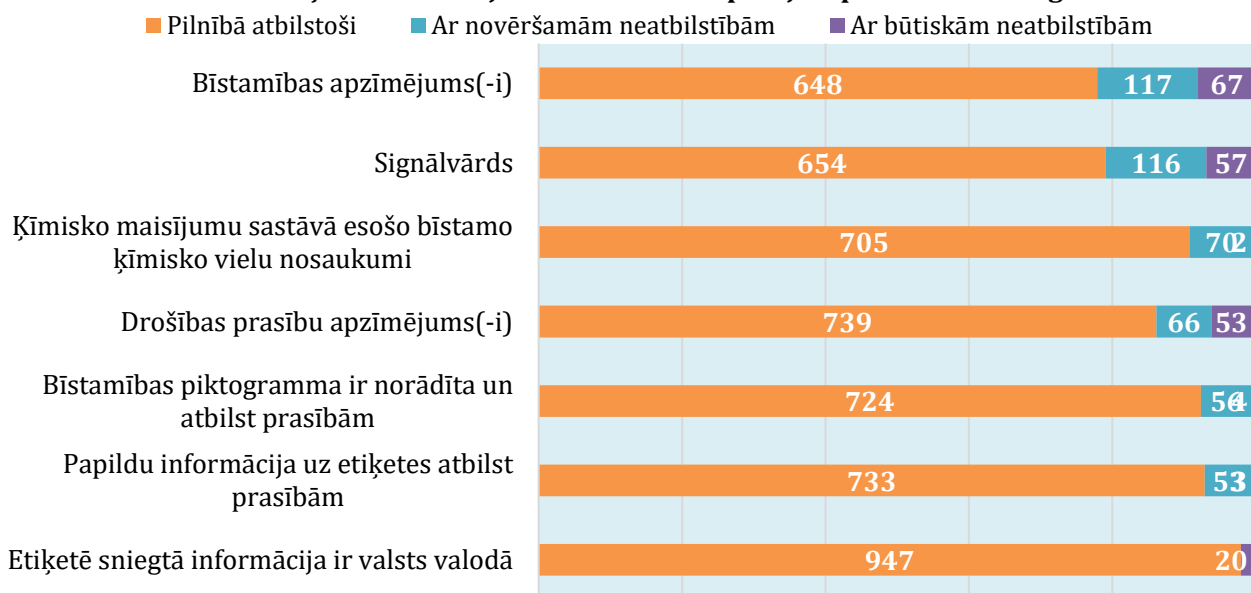
Darbs ar ICSMS (*Information and Communication System for Market Surveillance* – Informācijas un saziņas sistēmu tirgus uzraudzībai). No kontrolētajiem 2 717 produktiem par 94 (4,6 %) informācija ievadīta ICSMS sakarā ar veikto vai nepieciešamo padziļināto pārbaudi. Nodrošināta caur ICSMS saņemto paziņojumu (kopā astoņi) apstrāde un informācija ņemta vērā plānojot uzraudzības pasākumus.

Safety Gate paziņojumu izskatīšana par bīstamiem produktiem. 2023. gadā Inspekcija izskatīja 1169 Safety Gate paziņojumus, kas saņemti no ES dalībvalstīm. No tiem 107 ziņoja par augsta riska ķīmiskām vielām un ķīmiskiem maisījumiem, bet 1062 – par kosmētikas līdzekļiem. Produkti tika pārbaudīti, ja, izmantojot datu bāzes un internetu iegūto informāciju, pastāvēja aizdomas, ka tie vai to zīmoli varētu tikt piedāvāti Latvijas tirgū. Izskatot Safety Gate ziņojumus, kontroles tika veiktas deviņos uzņēmumos. Pārbaužu laikā Safety Gate paziņotie produkti Latvijas tirdzniecībā netika konstatēti. Inspekcija sagatavoja un Safety Gate sistēmā ievadīja četrus paziņojumus:

- ✓ Divi par elektronisko cigarešu neatbilstību normatīvo aktu prasībām: pārsniegta nikotīna maksimāli pieļaujamā koncentrācija (20 mg/ml) un tvertnes tilpums (> 2 ml).
- ✓ Viens par konstatēto ķīmisko risku tīrīšanas līdzeklim: laboratoriski konstatēts pH 1,2, kas nozīmē, ka ķīmiskais maisījums nav atbilstoši klasificēts un marķējumā nav norādīta atbilstoša informācija par bīstamību.
- ✓ Viens par aizdedzināšanas šķidrumu uz parafīna bāzes ar neatbilstošu iepakojumu.

Ķīmiskie maisījumi. Veiktas **kontroles 166** vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības **uzņēmumos**, kopā kontrolēti **879 ķīmiskie maisījumi**. No tiem 753 klasificēti kā bīstami. Līdz ar to pārbaudīts vai marķējumā nodrošināta atbilstoša informācija par to bīstamību. Neatbilstības vispārējām prasībām konstatētas 578 ķīmiskiem maisījumiem. Kontrolēs konstatētas gan tādas neatbilstības kuras iespējams novērst, gan būtiskas neatbilstības, kuru dēļ piemērots tirdzniecības aizliegums.

24. attēls. Ķīmisko maisījumu atbilstība vispārējām prasībām 2023. gadā

Vairumtirdzniecības uzņēmumos tika pārbaudīts, vai bīstamiem ķīmiskiem maisījumiem obligātais dokuments – DDL tiek sniegts dalībniekiem leņķupējā piegādes ķēdē. Kopā pārbaudītas 656 DDL. Prasībām atbilstošu un pietiekamu informāciju par ķīmisko maisījumu saturēja 539 DDL, 8 ķīmiskiem maisījumiem kontroles laikā nebija nodrošinātas DDL, 110 ķīmiskajiem maisījumiem DDL nebija pieejama valsts valodā. Visos gadījumos uzdots novērst neatbilstības.

! *Ķīmisko maisījumu izplatīšana apturēta 25 uzņēmumos, jo 88 ķīmiskiem maisījumiem konstatētas būtiskas neatbilstības prasībām, kas ietekmēja drošumu, tai skaitā patērētājiem sniegta nepilnīga informācija par ķīmiskā maisījuma bīstamību.*

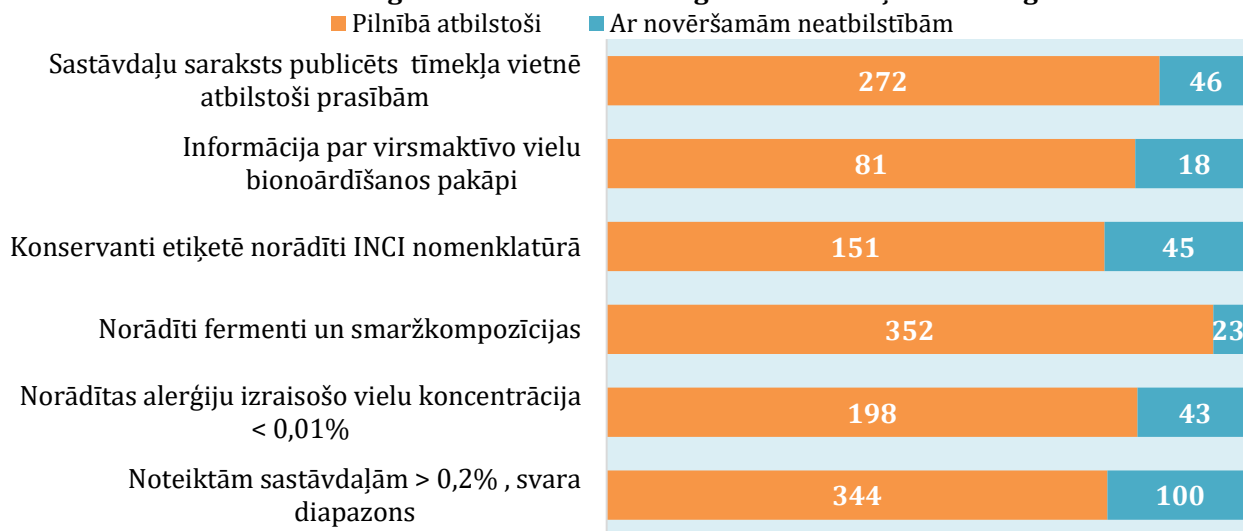
Biocīdi. 2023. gadā **44 uzņēmumos** pārbaudīti **88** (no tiem 99 % klasificēti kā bīstami) tirdzniecībā piedāvātie **biocīdi**. Konstatēts, ka visām pārbaudītajām vispārējām ķīmisko maisījumu un speciālajām biocīdu prasībām atbilst 22 biocīdi. Neatbilstības vispārējām ķīmisko maisījumu prasībām konstatētas 43 biocīdiem, bet neatbilstības speciālajām biocīdu prasībām konstatētas 45 biocīdiem.

! *Astoņu biocīdu tirdzniecība apturēta, pamatojoties uz būtiskām neatbilstībām speciālajām biocīdu prasībām, un divu – pamatojoties uz neatbilstībām vispārējām ķīmisko maisījumu prasībām.*

Gaistošie organiskie savienojumi (GOS). Kontrolēti **19 uzņēmumi**, kas nodarbojas ar GOS saturošu produktu tirdzniecību, kopumā pārbaudot **48 produktu** atbilstību NA prasībām. Visām pārbaudītajām speciālajām GOS prasībām atbilst 91,7 % no kontrolētajiem maisījumiem.

Mazgāšanas līdzekļi. Kontrolēti **115 uzņēmumi**, kas nodarbojas ar mazgāšanas, tīrīšanas līdzekļu tirdzniecību, kopumā pārbaudot **499 mazgāšanas, tīrīšanas līdzekļu** atbilstību prasībām. Kontrolē konstatētas tikai tāda veida neatbilstības speciālajām prasībām, kuras ir iespējams novērst un nav nepieciešams produktu tirdzniecības aizliegums.

25. attēls. Raksturīgākās neatbilstības mazgāšanas līdzekļiem 2023. gadā

Kosmētikas līdzekļi. **213 uzņēmumos** veikta **1360 kosmētikas līdzekļu** kontrole, tostarp padziļināta dokumentācijas kontrole, no kuriem pilnībā atbilstoši prasībām bija 630. Galvenokārt konstatētas neatbilstības, kurām nav būtiskas ietekmes uz kosmētikas līdzekļu drošumu un kuras uzdots novērst (marķējumā nekorekti norādīts atbildīgās personas

nosaukums un adrese, kurā pieejama kosmētikas līdzekļa lieta; nav vai nekorekti norādīti piesardzības pasākumi un noteikumi, kas jāievēro lietošanā; atbildīgā persona nav sniegusi vai aktualizējusi informāciju par kosmētikas līdzekli; nepilnīgs sastāvdaļu saraksts; sniegti apgalvojumi par kosmētikas līdzekļa īpašībām, kuras nav dokumentāli pamatotas u.tml.).

Tirdzniecības aizliegums piemērots 79 kosmētikas līdzekļiem (76 norādīta aizliegta sastāvdaļa Butylphenyl Methylpropional (Lilial); vienam Hydroquinone, (aizliegta konkrētajā veidā); vienam beidzies derīguma termiņš; vienam nav nodrošināts marķējums valsts valodā).

Labas ražošanas prakses kontrole veikta 10 ražošanas uzņēmumos. Nevienā gadījumā kosmētikas līdzekļu ražošanas procesā netika konstatēti pārkāpumi, kas būtiski ietekmētu ražoto kosmētikas līdzekļu drošumu. Piecos ražošanas uzņēmumos identificētas nepilnības dokumentācijā, kuras novērstas uzdotajā termiņā.

Tetovēšanas līdzekļi. Kontrolēti **deviņi uzņēmumi**, kopumā pārbaudot **69 tetovēšanas līdzekļu** atbilstību NA prasībām. Neatbilstības konstatētas 47 pārbaudītajiem līdzekļiem, no kuriem 22 marķējumā nebija norādes, ka līdzeklis paredzēts tetovēšanai vai līdzeklis ir sterils. 37 gadījumos konstatētas neatbilstības, kurām nav būtiskas ietekmes uz tetovēšanas līdzekļu drošumu, un komersantam uzdots tās novērst (nekorekti vai daļēji norādīta informācija 18, neatbilstības marķējumā latviešu valodā 19).

Apturēti 10 produkti, kas nebija paredzēti pakalpojumu sniegšanai – tetovēšanai uz cilvēka ādas.

Tabakas izstrādājumi. Kontrolēti **pieci uzņēmumi**, kas nodarbojas ar tabakas izstrādājumu tirdzniecību, pārbaudīta **40 tabakas izstrādājumu** atbilstība NA prasībām. 2023. gadā neatbilstības tabakas izstrādājumu prasībām netika konstatētas.

Elektroniskās cigaretes un uzpildes šķidrums. Kontrolēta **31 tirdzniecības vieta**, kas laiž tirgū elektroniskās cigaretes un uzpildes flakonus, kopā pārbaudot **203 zīmolus**, no tiem 89 konstatētas neatbilstības speciālajām prasībām, 100 konstatētas neatbilstības vispārējām ķīmisko maisījumu prasībām.

Apturēta 21 elektroniskās cigaretes un uzpildes flakona tirdzniecība, kuriem konstatētas būtiskas neatbilstības.

2023. gadā apstrādāti 148 iesniegumi par elektronisko cigarešu un uzpildes flakonu tirdzniecības paziņošanu par 504 tirdzniecības vietām visā Latvijas teritorijā.

6. tabula. Laboratoriskās pārbaudes rezultāti produktu jomā 2023. gadā

Testētais parametrs	Pārbaudīti produkti (skaits)	Neatbilstoši produkti (skaits)
Vides reakcija pH tīrīšanas līdzekļos	12	3
Metanola koncentrācija vējstiklu šķidrumsos	8	1
Etilspirta, metilspirta, izopropilspirta, propilspirta koncentrācija dezinfekcijas līdzekļos	5	-
Kosmētikas līdzekļu mikrobioloģiskā tīrība	26	-
Nikotīna koncentrācija elektronisko cigarešu šķidrumā	13	-
Delta-9-tetrahidrokanabinols (THC) kosmētikas līdzekļos	1	-
Nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda emisiju līmenis cigaretēs	26	-

Laboratoriskā pārbaude 2023. gadā produktu jomā veikta **91 produktam**, no kuriem neatbilstības konstatētas četriem produktiem (skat. 6. tabulu).

Publiskie pakalpojumi – kosmētika. Izskatīti saņemtie iesniegumi no kosmētikas līdzekļu ražotājiem Latvijā, kas produkciju eksportē uz trešajām valstīm. **Sagatavoti 15 brīvās tirdzniecības sertifikāti un viens labas ražošanas prakses sertifikāts, sešiem ražotājiem, kopā par 563 kosmētikas līdzekļiem.**

TEMATISKĀS PĀRBAUDES

Inspekcija mērķtiecīgi izmanto tematisko pārbaužu metodi kā vienu no efektīvākajiem uzraudzības instrumentiem, lai nodrošinātu NA ievērošanu veselības nozarē. Šī pieeja ļauj veikt padziļinātu un fokusētu pārbaužu ciklu, kas vērsts uz konkrētu tēmu, problēmu vai risku jomu. Inspekcija rūpīgi izstrādā tematisko pārbaužu plānu, ņemot vērā aktuālās tendences, uzraudzības jomas specifiku, iedzīvotāju sūdzības u.c. faktorus. Pārbaužu procesā tiek iesaistītas dažādas Inspekcijas struktūrvienības, kā arī nozares eksperti. Pēc tematisko pārbaužu pabeigšanas Inspekcija apkopo iegūto informāciju un sagatavo ziņojumus, kuros atspoguļoti konstatētie pārkāpumi, tendences, riski un rekomendācijas.

Veselības aprūpe

Akūta koronāra sindroma pacientu aprūpe stacionārajās ĀI.

Mērķis: Izvērtēt stacionārajās ĀI akūta koronārā sindroma pacientiem sniegtās veselības aprūpes atbilstību vadlīnijām – savlaicīgumu, apjomu, diagnostiku, terapiju, rezultātus, problēmas, iespējamus uzlabojumus, nepieciešamās izmaiņas regulējumā.

Rezultāts: 2023. gadā veiktas pārbaudes 15 slimnīcās. Uzsākts darbs pie rezultātu apkopošanas un analīzes.

VSIA «Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca» Transplantācijas centrā veikto aknu transplantāciju audits.

Mērķis: Izvērtēt slimnīcā veiktās aknu transplantācijas un to rezultātus.

Rezultāts: Pārbaudē analizētas 13 pacientu, kuriem veikta aknu transplantācija, stacionārā pacienta medicīniskās kartes, slimnīcas iekšējie rīkojumi par aknu transplantāciju organizāciju, multiorgānu donora operācijas gaitas protokoli, miruša pacienta ārstniecības un aprūpes kvalitātes izvērtēšanas protokoli. Sagatavots ziņojums VM.

Vides pieejamības nodrošinājums ĀI.

Mērķis: Apzināt faktisko situāciju saistībā ar vides pieejamības nodrošinājumu ĀI, kas reģistrētas līdz 2014. gada 1. janvārim, salīdzinot to ar sniegto informāciju ĀIR.

Rezultāts: Ņemot vērā tēmas aktualitāti primārajā veselības aprūpē, 2023. gadā tika veiktas pārbaudes par vides pieejamības nodrošināšanu ĢĀ praksēs. Pārbaudē secināts, ka situācija uzlabojās, jo pašvaldības aktīvi iesaistās problēmas risināšanā un tiek veiktas ēku, kurās izvietotas ĢĀ prakses, pārbūves, lai pilnībā nodrošinātu pakalpojumu pieejamību arī pacientiem ar funkcionāliem traucējumiem.

Rezidentu apmācības organizēšana ĢĀ praksē.

Mērķis: Veikt pārbaudes, lai izvērtētu rezidentu apmācības organizēšanu ĢĀ praksēs un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti ĢĀ praksēs, kurās tiek īstenota ĢĀ rezidentūras programma.

Rezultāts: Inspekcija veica pārbaudes 20 ĢĀ praksēs, kurās izvērtēja 21 rezidenta apmācības procesa organizēšanu. Pārbaudēs Inspekcija secināja, ka visās ĢĀ praksēs rezidentu uzraudzība, vadība notiek atbilstoši NA prasībām.

Jaundzimušajiem veiktās vakcinācijas pret tuberkulozi (ar BCG vakcīnu) pārbaudes.

Mērķis: Izvērtēt vakcīnu aprites (vakcīnu saņemšana, uzglabāšana, vakcinācijas procedūra, vakcinācijas fakta reģistrācija, uzskaitē) kārtības atbilstību normatīvajam regulējumam un vakcīnu lietošanas instrukcijai.

Rezultāts: Pārbaudītas 11 ĀI, kas veic jaundzimušo vakcināciju pret tuberkulozi. Pārbaudes rezultātā konstatēta nepieciešamība pēc uzlabojumiem droša un kvalitatīva vakcinācijas procesa nodrošināšanā, kas saistīti ar ĀI iekšējā rīcības algoritma izstrādi un tā ieviešanu vakcīnu bojājuma novēršanai elektroapgādes pārtraukuma vai ledusskapja bojājuma gadījumos. Sniegti priekšlikumi Vakcinācijas moduļa funkcionalitātes uzlabošanai.

Farmācija

Par zāļu reklamēšanu un izplatīšanu ārpus legālā zāļu tirgus

Mērķis: Veikt pārbaudes 20 sludinājumu portālos, kompleksi apzināt problēmas zāļu reklamēšanā un izplatīšanā ārpus legālā zāļu tirgus, iespējamus uzlabojumus, nepieciešamās izmaiņas regulējumā.

Rezultāts: Salīdzinot ar iepriekšējiem uzraudzības periodiem un tajos veiktajiem preventīvajiem pasākumiem, kas ietvēra ieteikumu sniegšanu komercprakses īstenotājiem par uzlabojumu ieviešanu, atkārtoti pārkāpumi konstatēti tikai trijos gadījumos.

Par aukstumķēdes zāļu piegādēm līdz patērētājiem

Mērķis: Veikt tematiskās pārbaudes par aukstumķēdes zāļu piegādēm aptiekām un ĀI piecās zāļu lieltirgotavās.

Rezultāts: Zāļu lieltirgotavu vadītāji aukstumķēdes zāļu transportēšanu un nodošanu aptiekām, zāļu lieltirgotavām un ĀI veic saskaņā ar standartoperāciju priekšrakstos noteikto kārtību.

Pārbaudes jaunatvērtajās aptiekās, kā arī aptiekās, kurās mainās telpas vai farmaceitiskas darbības vietas adrese

Mērķis: Veikt tematiskās pārbaudes jaunatvērtajās aptiekās, kā arī aptiekās, kurās mainās telpas vai atrašanās vietas adrese.

Rezultāts: 37 % gadījumu aptiekas pēc licences saņemšanas vai pārreģistrēšanas sakarā ar adreses maiņu vai farmaceitiskās darbības vietas maiņu vienas ēkas ietvaros nav iekārtotas un aprīkotas atbilstoši tajās veicamajām darbībām un sanitārajām prasībām. Šīs neatbilstības zāļu uzglabāšanas laikā var ietekmēt aptiekās izgatavojamo un izplatāmo zāļu kvalitāti un apdraudēt zāļu aprites kārtību kopumā.

Par aptiekām, kuras farmaceitiskās aprūpes ietvaros ir tiesīgas sniegt papildpakalpojumu - veikt vakcināciju pret Covid-19 infekciju

Mērķis: Veikt tematiskās pārbaudes aptiekās, kuras farmaceitiskās aprūpes ietvaros ir tiesīgas sniegt papildpakalpojumu – veikt vakcināciju pret Covid-19 infekciju.

Rezultāts: Ņemot vērā esošo situāciju Covid-19 izplatībā, minēto pakalpojumu veic tikai divas aptiekas: viena atrodas Rīgā, otra - Mārupē.

Sabiedrības veselība

Par izmantotajām elektroierīcēm un medicīniskajām ierīcēm skaistumkopšanas salonos (kabinetos).

Mērķis: Veikt situācijas izpēti un padziļinātu problēmu analīzi, izvērtējot pašreizējo situāciju saistībā ar skaistumkopšanas salonos (kabinetos) izmantotajām ierīcēm; veicināt diskusiju/viedokļu apmaiņu starp nozarē iesaistītajiem.

Pārbaudes aptvēra pakalpojumu sniedzējus, kas nesen ir informējuši Inspekciju par uzsāktu skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanu, kā arī tie, kuri aktīvi reklamē savus pakalpojumus sociālajos tīklos, bet nav paziņojuši Inspekcijai par savu darbību. Kopumā aptaujas anketas tika nosūtītas 123 pakalpojumu sniedzējiem, un atgriezenisko saiti sniedza 49 no tiem.

Rezultāts: 73 % pārbaudīto skaistumkopšanas salonu atbilst NA prasībām. Biežākās neatbilstības: neesošas ierīču lietošanas instrukcijas valsts valodā; nepilnīga lietošanas instrukcijas pieejamība; ĀP statusa noilgums un/vai neesoša izglītības sertifikācija. Analizējot pakalpojumu sniedzēju anketas, konstatēts, ka 11 skaistumkopšanas salonos vismaz viena sniegtā atbilde neatbilda kontroles laikā konstatētajam.

Rezultātu izvērtējums: Apzināti/identificēti riski patērētāju veselībai saistībā ar nedrošu ierīču pielietošanu skaistumkopšanā. Diskusija un viedokļu apmaiņa ar iesaistītajām institūcijām: VM, Patērētāju tiesību aizsardzības centru, Latvijas Skaistumkopšanas speciālistu asociāciju, Latvijas Kosmētiķu un Kosmetologu asociāciju, ZVA u.c. par to, kas veicinātu drošu un kompetencei atbilstošu ierīču izmantošanu skaistumkopšanā.

PAŠNOVĒRTĒJUMA SISTĒMA

Inspekcija jau vairākus gadus mērķtiecīgi attīsta uzraudzības objektu pašnovērtējuma sistēmu, kas kalpo kā vērtīgs instruments gan pašām kontrolējamajām iestādēm un objektiem, gan Inspekcijas darbam. Pašnovērtējuma procesā tiek izmantotas detalizētas anketas, kas palīdz uzraudzības objektiem pašiem definēt problēmas, kas saistītas ar atsevišķu NA prasību izpratni un ieviešanu.

Pašnovērtējuma sistēma palīdz nodrošināt:

- Efektīvāku uzraudzības procesu – koncentrējoties uz kontrolēm jomās ar paaugstinātu risku, tiek optimizēti resursi un uzlabota uzraudzības efektivitāte.
- Preventīvu pieeju – proaktīva pārkāpumu identificēšana agrīnā stadijā ļauj veikt savlaicīgus pasākumus to novēršanai un nodrošināt atbilstības ievērošanu.
- Sadarbības kultūras nostiprināšanos – uzticēšanās un atklātība starp Inspekciju un uzraudzības objektiem veicina abpusēji izdevīgu sadarbību un uzlabo uzraudzības procesa kvalitāti.

Veselības aprūpe

Kvalitatīvu un pacientiem drošu ārstniecības pakalpojumu nodrošināšanas pārbaude ĀI

Mērķis: Apzināt stacionāro ĀI atbilstību normatīvajā regulējumā noteiktajiem veselības aprūpes un pacientu drošības novērtēšanas kritērijiem, kā arī identificēt prioritātes konsultēšanas veikšanai.

Pašnovērtējuma anketa nosūtīta 40 ĀI. No ĀI saņemtas 36 aizpildītas anketas.

Rezultāts: Vislabāk iestādes sevi novērtē sūdzību izskatīšanas procesos. ĀI anketās atzīmēja, ka ir problēmas saistībā ar augsta riska procedūru un augsta riska pacientu uzraudzību, zāļu lietošanas vadību, negadījumu ziņošanu un analīzi. Trīs ĀI norāda, ka visos kritērijos vērtējums ir 3. līmenī (augstākajā, kā “labas prakses” piemēri).

Par izgulējumu pārvaldi slimnīcās

Mērķis: Pārlicināties par klīniskajās vadlīnijās «Izgulējumu profilakses un ārstēšanas vadlīnijas» noteiktā izpratni un pielietošanu stacionārās ĀI pēc 2022. gadā Inspekcijā vairākkārt saņemtām sūdzībām par izgulējumu aprūpi slimnīcās.

Anketa nosūtīta 38 slimnīcām. Atsaucība no slimnīcām bija liela – visas slimnīcas atsūtīja aizpildītas anketas.

Rezultāts: Slimnīcu sniegtās atbildes liecina, ka iestādes izprot un pielieto vadlīnijas. Anketās visas slimnīcas apliecina, ka pacientiem ir nodrošināta izgulējumu aprūpe un procesa dokumentēšana; 91,4 % slimnīcu uzskata, ka jāpilnveido ar izgulējumiem saistītie procesi; nepieciešama izgulējumu aprūpes dokumentācijas aktualizācija, papildināšana.

Par rezidentu uzraudzības nodrošinājumu stacionārās ĀI

Mērķis: Pārlicināties par ārstu rezidentu darba organizāciju stacionārās ĀI.

Nosūtītas anketas 41 slimnīcai. Aizpildītas anketas saņemtas no 21 slimnīcas, divas slimnīcas atbildēja, ka tajās nav rezidentu.

Rezultāts: Ņemot vērā, ka uz Inspekcijas aicinājumu veikt pašnovērtējumu atsaucās tikai puse no uzrunātajām ĀI, Inspekcijas turpinās projektu 2024. gadā, atkārtoti nosūtot pašnovērtējuma anketas slimnīcām, kuras nesniedza atbildes.

Medicīnisko ierīču ražotāju pilnvaroto pārstāvju īstenotās medicīnisko ierīču tehniskās uzraudzības atbilstība MK 15.09.2023. noteikumiem Nr. 461 «Medicīnisko ierīču noteikumi»

Mērķis: Apzināt aktuālo situāciju, vai un kā medicīnisko ierīču ražotāju pilnvarotie pārstāvji izprot un izpilda NA noteiktās prasības par medicīnisko ierīču tehnisko uzraudzību, identificēt problēmas minēto prasību ieviešanā.

Nosūtītas anketas 36 uzņēmumiem. Atbildes saņemtas tikai no 11 uzņēmumiem.

Rezultāts: Komersantu iesaistīšanās anketēšanā vērtējama kā zema. Ņemot vērā arī no komersantiem saņemto pašnovērtējuma anketu rezultātus, Inspekcija 2024. gada darba plānā iekļaus uzdevumu – medicīnisko ierīču tehniskās uzraudzības veicēju uzraudzība.

Farmācija

Par zāļu aprites kārtību, lai uzturētu farmaceitiskās darbības atbilstības līmeni

Mērķis: Novērtēt farmaceitiskās darbības atbilstības līmeni slēgta tipa aptiekās.

Aptiekas			
Nosūtītas 29 anketas	Atpakaļ saņemtas 29 jeb 100%	no tām 12 jeb 41% atbilst NA prasībām	17 (59%) anketās objektu pārstāvji norādīja, ka ir nepieciešamas uzlabojumu aktivitātes

Kā biežāk konstatēta neatbilstība tika norādīta – netiek nodrošināti zāļu krājumi trīs mēnešu patēriņam.

Par nodrošinātu verifikācijas prasību izpildi

Mērķis: Novērtēt verifikācijas prasību izpildi aptiekās.

Aptiekas			
Nosūtītas 50 anketas	Atpakaļ saņemtas 52 jeb 104% (papildus anketas no tīklu aptiekām)	no tām 33 jeb 63% atbilst NA prasībām	19 (37%) anketās objektu pārstāvji norādīja, ka ir nepieciešamas uzlabojumu aktivitātes

Kā biežāko kļūdu norādīja dalīto iepakojumu atkārtotu verifikāciju un dzēšanu, par iemesliem norādot, piemēram, nav pamanīts, ka iepakojums jau dzēsts.

Par aktīvo vielu aprites prasību ievērošanu

Mērķis: Novērtēt aktīvo vielu aprites prasību izpildi aktīvo vielu izplatītājiem.

Aktīvo vielu izplatītāji			
Nosūtītas 23 anketas	Atpakaļ saņemtas 18 jeb 78%	no tām 13 jeb 72% atbilst NA prasībām	5 (28%) anketās objektu pārstāvji norādīja, ka ir nepieciešamas uzlabojumu aktivitātes

Objektu viedoklis par farmācijas jomas pašnovērtējuma anketām:

"Aptieku vadītāji un pārstāvji atzinīgi novērtēja pašnovērtējuma anketu, norādot, ka pašnovērtējuma anketa ļāva iedziļināties NA prasībās, strukturāli pārskatīt iekšējos normatīvos dokumentus un priekšrakstus, veikt padziļinātu paškontroli un nepieciešamības gadījumā aktualizēt iekšējos dokumentus, priekšrakstus un rīkojumus."

Sabiedrības veselība

Par minimālās platības viena izglītojamā vietas nodrošināšanu skolās

Mērķis: Veicināt skolās esošās situācijas analīzi, vai katram izglītojamajam konkrētajā mācību telpā tiek nodrošināta noteiktā minimālā platība, identificēt nepieciešamos uzlabojumus, kā arī pēc pašu iniciatīvas plānot to īstenošanas laiku, lai sekmētu veselīgāku un drošāku vidi izglītojamajiem.

Skolas			
Nosūtītas 675 anketas	Atpakaļ saņemtas 632 jeb 94 %	49 % atbilst prasībām	51 % konstatētas neatbilstības

Skolu viedoklis par anketu:

“Anketa dod iespēju izvērtēt esošo situāciju un telpu atbilstību minimālajām prasībām par platību uz vienu izglītojamā vietu, norādot arī galvenos šķēršļus neatbilstību novēršanai, piemēram, skolas telpas, pedagogu un finanšu trūkumu, izglītojamo skaita mainību gada laikā u.c.”

Analītiskais pārskats par anketās saņemto informāciju tiks sagatavots 2024. gadā un ar to tiks iepazīstinātas iesaistītās institūcijas – VM, IZM, Latvijas Pašvaldību savienība, pašvaldību izglītības pārvaldes.

Pašnovērtējuma anketas skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojuma sniegšanā

Mērķis: Novērtēt skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu drošumu un NA prasību ievērošanu.

Skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu sniedzēji			
Nosūtītas 106 anketas	Atpakaļ saņemtas 64 jeb 60 %	72 % atbilst prasībām	28 % konstatētas neatbilstības

Atgriezeniskā saite plānota tikai gadījumos, kad ir novērojamas problēmas prasību izpratnē vai piemērošanā, vai objekta pārstāvis norāda, ka vēlas saņemt Inspekcijas skaidrojumu un palīdzību. Anketēšanas rezultātus izmanto turpmākās uzraudzības plānošanas vajadzībām.

Objektu viedoklis par anketu:

“Anketa sniedz iespēju vēlreiz pārlicināties, ka sniedz drošus pakalpojumus un tiek ievērotas NA prasības; ļauj sakārtot dokumentāciju un novērst trūkumus.”

Par tetovēšanas līdzekļu iegādi un lietotajiem tetovēšanas līdzekļu zīmoliem

Mērķis: Pārlicināties par tetovēšanas līdzekļa atbilstību REACH (Eiropas tiesību akti ķīmisko vielu jomā) prasībām.

Anketu kopumā aizpildīja 146 respondenti, t.sk. 113 mikropigmentācijas pakalpojumu sniedzēji un 38 tetovēšanas pakalpojumu sniedzēji.

Ņemot vērā iegūtos aptaujas rezultātus, tika izstrādāts pašpārbaudes rīks – anketa par tetovēšanas līdzekļiem izvirzītajām NA prasībām, kas tika nosūtīta visiem Inspekcijai paziņotajiem tetovēšanas un permanentā grima pakalpojumu sniedzējiem, kā arī publicēta Inspekcijas tīmekļa vietnē.

2023. gada 30. novembrī organizēts tiešsaistes informatīvais seminārs par pašpārbaudes rīka lietošanu, kurā piedalījās 45 tetovēšanas pakalpojumu sniedzēji. Par semināru saņemtas 23 novērtējuma anketas, ar augstu apmierinātības līmeni (virs 94 %) par semināra noderīgumu.

ATTĀLINĀTĀS UZRAUDZĪBAS KONCEPCIJA

Inspekcijas darba pamatā ir gan klātienē kontroles, gan tematisko pārbažu veikšana, gan pašnovērtējuma sistēmas ieviešana. Tomēr, lai nodrošinātu nepārtrauktu un efektīvu uzraudzības procesu, ir nepieciešams papildu instruments – attālinātā uzraudzība. Attālinātā uzraudzība ļauj Inspekcijai nepārtraukti vērot un analizēt informāciju par uzraudzības objektu darbību, pat neapmeklējot to klātienē. Tas tiek panākts, izmantojot dažādus datu avotus, piemēram, elektroniskās ziņošanas sistēmas, tiešsaistes platformas un publiski pieejamus datus.

Attālinātās uzraudzības priekšrocības:

- ļauj Inspekcijai optimizēt resursus un veikt uzraudzības pasākumus biežāk, plašāk un nepalielinot izmaksas;
- nodrošina nepārtrauktu piekļuvi informācijai, neatkarīgi no uzraudzības objekta atrašanās vietas;
- regulāri analizējot datus, Inspekcija var identificēt potenciālos riskus un pārkāpumus agrīnā stadijā, veicot preventīvus pasākumus to novēršanai;
- veicina atvērtāku un regulārāku saziņu starp Inspekciju un uzraudzības objektiem, stiprinot uzticamības pilnu sadarbību.

Attālinātās uzraudzības ieviešana ir svarīgs solis Inspekcijas darbības modernizēšanā un tās spēju stiprināšanā, lai nodrošinātu veselības aprūpes, sabiedrības veselības un farmaceitiskās darbības jomu regulējošo NA prasību ievērošanu un izpildi.

Veselības aprūpe

Medicīniskās ierīces

Lai izvērtētu Latvijas tirgū piedāvāto kontaktlēcu atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/745 (2017. gada 5. aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm un MK 15.09.2023. noteikumu Nr. 461 „Medicīnisko ierīču noteikumi” prasībām, Inspekcija veica attālinātās pārbaudes Latvijas tirgū pieejamo kontaktlēcu atbilstībai.

*Izlases veidā tika izvērtētas interneta vietnēs piedāvātās **28 dažādu zīmolu kontaktlēcas no 15 ražotājiem.***

Pārbaudes rezultātā Inspekcija konstatēja, ka 70 % no komersantiem nenodrošina kontaktlēcu lietošanas instrukcijas; 45 % komersantu rīcībā nebija medicīniskās ierīces atbilstību apliecināšanu dokumentu; 67 % no izplatītājiem precīši laiduši tirgū, neveicot paziņošanas procedūru ZVA. Tāpat Inspekcija konstatēja, ka 15 % no komersantiem neievēro kontaktlēcu ražotāja norādīto informāciju uz tirdzniecības iepakojuma un etiķetes, kas atļautu tirgot kontaktlēcas pa vienai (sadalot tirdzniecības iepakojuma saturu).

Visi komersanti sadarbojās ar Inspekciju un nekavējoties novērsa konstatētās neatbilstības.

Lai izvērtētu Latvijas tirgū piedāvāto sfigmomanometru atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/745 (2017. gada 5. aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm un MK 28.11.2017. noteikumu Nr.689 «Medicīnisko ierīču reģistrācijas, atbilstības novērtēšanas, izplatīšanas, ekspluatācijas un tehniskās uzraudzības kārtība» prasībām.

*Inspekcija veica **24 komersantu**, kuri internetā izplata sfigmomanometrus, attālinātu pārbaudi. Papildus veiktas klātienes kontroles pie 7 sfigmomanometru izplatītājiem un 12 mazumtirgotājiem (aptiekas, lielveikali). Izlases veidā vērtēti 40 dažādi sfigmomanometru modeļi no 25 ražotājiem.*

Inspekcija konstatēja, ka 63 % gadījumos ierīcei pievienotas lietošanas instrukcijas ar nepilnvērtīgu tulkojumu valsts valodā; 53 % no komersantiem nevarēja uzrādīt dokumentāciju, kas apliecinātu preces atbilstību; 50 % no izplatītājiem pirms ierīces laišanas tirgū, nav veikuši paziņošanas procedūru ZVA par 15 dažādu modeļu sfigmomanometriem.

4 % gadījumu uz tirdzniecības iepakojuma nebija identificējams ražošanas datums un partijas/sērijas numurs, nebija norādīts ražotāja ES pārstāvis. Izplatītāji brīvprātīgi apturēja sfigmomanometru izplatīšanu ar neatbilstošo tirdzniecības iepakojumu.

Farmācija

Zāļu reklāmas uzraudzība sociālajos tīklos (*Facebook, Instagram* konti u.c. interneta pārlūkos), aptieku tīmekļa vietnēs un periodiskajos izdevumos, mazinot risku patērētājiem pieņemt nepamatotu lēmumu par zāļu iegādi un lietošanu. 2023. gadā veiktas 230 kontroles sabiedrībai paredzēto zāļu reklāmas uzraudzībai.

*Aizsargājot pacientu intereses un pārtraucot negodīgu komercpraksi, **bloķētas 15 tīmekļa vietnes**, ar kuru starpniecību tika izplatītas LR neregistrētas vai neatļautas zāles, tai skaitā anaboliskie steroidi, testosteroni, augšanas hormoni vai to analogi, u.c. zāles.*

Psihotropo un narkotisko zāļu izsniegšanas uzraudzībai veiktas attālinātās kontroles uzraudzības objektos, lai informētu aptiekas un aptieku filiāles par psihotropo un narkotisko zāļu izsniegšanu. Pārbaudes veiktas **51 aptiekā**, no tām 40 (78 %) aptiekās nav konstatētas neatbilstības, savukārt 11 (22 %) aptiekās konstatēta viena vai vairākas neatbilstības (zāles izsniegtas vairāk nekā viena mēneša patēriņam).

Sabiedrības veselība

Produktu uzraudzība

Internetā piedāvāto ķīmisko maisījumu, kuri klasificēti kā bīstami, kontrolei, jo prasību izpildes izvērtēšanai nepieciešams tikai preces marķējuma paraugs un atbilstoša dokumentācijas (drošības datu lapas).

*Pārbaudīta informācija **298 ķīmiskiem maisījumiem**, kas klasificēti kā bīstami. Tikai par 89 ķīmiskajiem maisījumiem pie reklāmas tīmekļa vietnē bija obligātā informācija par bīstamību. Uzņēmumi informēti par prasību un uzdots papildināt informāciju tīmekļa vietnē.*

Mazumtirdzniecības uzņēmumos, ja konstatēts neatbilstošais produkta marķējums, fiksējot turpmākai uzraudzībai marķējuma neatbilstības un uzņēmuma nosaukumu, kurš atbildīgs par produktu Latvijā.

Atkārtotu kontroļu gadījumos, kad nepieciešams kontrolēt konkrētas prasības un uzņēmums iepriekšējās klātienas kontroles laikā jau bija informēts par visām spēkā esošām prasībām attiecīgajā jomā.

MĒRĶIS: ATTĪSTĪT DIGITĀLOS RISINĀJUMUS

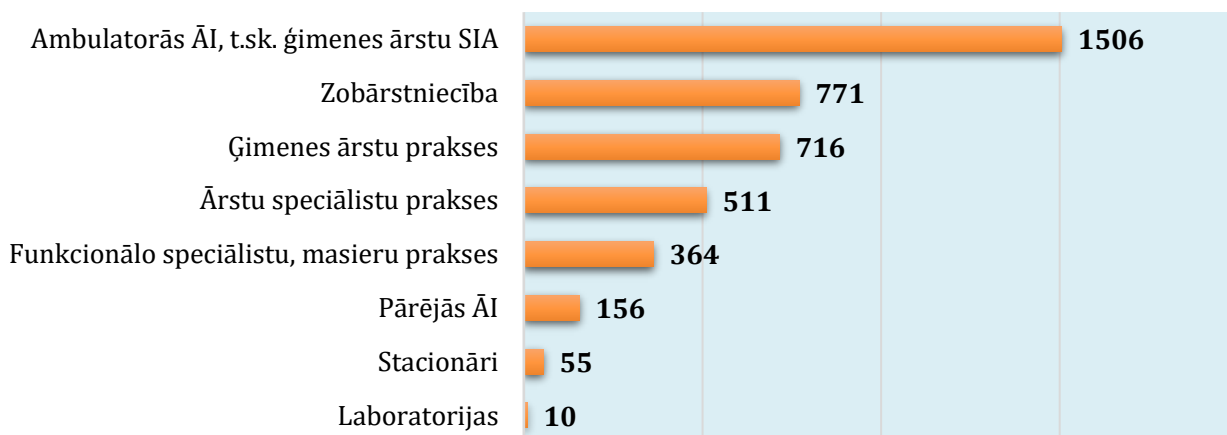
ĀRSTNIECĪBAS IESTĀŽU (ĀI), ĀRSTNIECĪBAS PERSONU (ĀP) UN ĀRSTNIECĪBAS ATBALSTA PERSONU (ĀAAP) REĢISTRI

Inspekcija ir vadošā iestāde, kas LR uztur ĀI, AP un ĀAAP reģistrus.

Ārstniecības iestāžu reģistrācija. Reģistrācijai ĀIR ĀI iesniedz Inspekcijai iesniegumu, atbilstoši NA par ĀIR. Inspekcija, pēc ĀI iesnieguma un tam pievienoto visu dokumentu saņemšanas, 10 darbdienu laikā izvērtē ĀI atbilstību obligātajām prasībām, izskatot iesniegtos dokumentus, veic klātienes pārbaudi un pieņem lēmumu par ĀI vai tās filiāles reģistrēšanu [Ārstniecības iestāžu reģistrā.](#)

2023. gadā (01.01.2024. dati) kopējais ĀIR reģistrēto ĀI skaits ir 4 089 (kopā ar adresēm 5 241).

26. attēls. ĀI iedalījums pēc to profila 2023. gadā

Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu reģistrācija. Reģistrētās ĀP vai ĀAAP vārdu, uzvārdu, identifikatoru, profesiju, kurā personai ir tiesības nodarboties ar ārstniecību, reģistrācijas termiņu, darbvietu ĀI, specialitāti darbavietā, informāciju par iegūtajiem ĀP sertifikātiem un to derīguma termiņiem Inspekcija publisko savā tīmekļvietnē un uztur aktuālo informāciju. Minētā informācija pieejama divās datu bāzēs:

- [ĀP un ĀAAP reģistrs - PROFESIJA, REGISTRĀCIJAS TERMIŅS un IDENTIFIKĀTOS](#)
- [ĀP un ĀAAP reģistrs - DARBA VIETA un SERTIFICĒTĀ SPECIALITĀTE](#)

2023. gadā reģistrētas 44 292 ĀP un ĀAAP (2022. – 43 264), t.sk. 381 Ukrainas ĀP. Aizvadītajā gadā vērojama neliela 2,5%, bet pieaugoša tendence ĀP nodarbinātībā. ĀI tika nodarbinātas 32 556 ĀP (02.01.2024. dati), t.sk. 227 Ukrainas ĀP (pirms gada kopā 31 069 ĀP).

7. tabula. ĀP un ĀAAP nodarbinātības salīdzinājums 2022. un 2023. gadā

Tiesīgi praktizēt		Praktizē	
Uz 02.01.2024	Uz 02.01.2023	Uz 02.01.2024	Uz 02.01.2023
44 292 ↑ +1 028	43 264 ↑ +1525	32 556 ↑ +1 487	31 069 ↑ +792

Tostarp, novērojama neliela pozitīva tendence nodarbinātībā ir māsām. Uz 02.01.2023. ĀI bija nodarbinātas 9 192 (uz 02.01.2022. – 9 135) māsas.

Profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jomā:

- ❖ 57 ĀP izsniegtas izziņas profesionālās darbības uzsākšanai ārvalstīs (2021. gadā - 45 ĀP). 63% no ĀP bija medicīnas māsas. Visbiežāk ĀP ir vēlējušās uzsākt profesionālo darbību Zviedrijā, Norvēģijā, Vācijā, Īrijā, Šveicē.
- ❖ Profesionālā kvalifikācija pastāvīgai darbībai LR atzīta par atbilstošu LR noteiktām prasībām diviem māsu palīgiem, kas izglītību ieguvuši Lielbritānijā. (2022. gadā – 10 personām).
- ❖ Profesionālā kvalifikācija īslaicīgai profesionālai darbībai LR saskaņā ar Ukrainas civiltiedzīvotāju atbalsta likuma 14. pantu atzīta 29 ĀP, no tām 24 medicīnas māsas, pieci ārsta palīgi. No 2023. gada 30. novembra reģistrācijas termiņš ĀP noteikts uz pieciem gadiem. Inspekcija ir Ukrainas mediķu darba grupas sastāvā un veic koordinējošus pasākumus ukraiņu ĀP darba meklējumos. Informācija par ukraiņu mediķu profesionālās kvalifikācijas atzīšanas procesu pieejama [Inspekcijas tīmekļvietnē](#).

8. tabula. Atsevišķu ārstniecības personu nodarbinātības dinamika

Profesija	Tiesīgas strādāt profesijā		Strādā profesijā	
	Uz 02.01.2024	Uz 02.01.2023.	Uz 02.01.2024	Uz 02.01.2023.
Ārsts	9685	9529	7778	7601
Zobārsts	2005	1914	1677	1592
Medicīnas māsa	11934	12153	9192	9135
Ārsta palīgs (feldšeris)	4073	3918	3283	3098
Vecmāte	643	631	465	465

INTERAKTĪVĀS KARTES PAR VIDES PIEEJAMĪBU ĀI

Veidojot pieejamu ĀI vidi, tiek radītas vienlīdzīgas iespējas ikvienam sabiedrības loceklim izmantot savas tiesības dzīvot pilnvērtīgu dzīvi un saņemt nepieciešamos veselības aprūpes pakalpojumus. Lai informētu sabiedrību par reģistrēto ĀI vides pieejamību ikvienam cilvēkam, neskatoties uz iespējamajām uztveres vai veselības problēmām, Inspekcija ir izveidojusi un savā tīmekļa vietnē uztur vairākas interaktīvās kartes:

- [Slimnīcas](#)
- [Ambulatorās ārstniecības iestādes](#)
- [Ģimenes ārstu prakses](#)
- [Zobārstniecības iestādes](#)
- [Laboratorijas](#)

Izmantojot interaktīvās kartes, iespējams pārliecināties, vai iestādē, kuru nepieciešams vai plānots apmeklēt, ir pieejama, droša un humāna vide.

No ĀIR iekļautajām 4 089 ĀI (5 241 adreses), kas reģistrētas ĀI reģistrā līdz 2014. gada 1. janvārim, nav nodrošināta vides pieejamība (personām ar funkcionāliem traucējumiem nav pieejama patstāvīga iekļūšana ĀI vai uz tās attiecīgo stāvu, vai arī nav pielāgota tualete) 1 023 (25 %) ĀI (1 163 adreses). Salīdzinājumam, 2022. gadā 33 % no ĀIR iekļauto ĀI nebija nodrošināta vides pieejamība. Samazinājums skaidrojams ar ĀI adreses maiņu, kā arī izslēgšanu no ĀIR.

INSPEKCIJAS E-PAKALPOJUMI

Nodrošināta Inspekcijas e-pakalpojuma EP184 “Dzeramā ūdens testēšanas pārskatu iesniegšana Veselības inspekcijai” modernizācija un ieviešana ekspluatācijā valsts pārvaldes pakalpojumu portāla Latvija.lv jaunajā platformā. Minētais e-pakalpojums nodrošina iespēju ūdensapgādes sistēmas pārstāvjiem elektroniski iesniegt Inspekcijai dzeramā ūdens monitoringa rezultātus atbilstoši MK 26.09.2023. noteikumiem Nr. 547 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”.

Inspekcija ir izstrādājusi un ieviesusi **jaunas elektroniskās formas (e-formas) Inspekcijas e-adresē** portāla Latvija.lv jaunajā platformā. Šīs e-formas nodrošina fiziskām un juridiskām personām, kuras ir e-adreses lietotāji, ērtu un strukturētu veidu datu ievadei un iesniegšanai Inspekcijai. Tas savukārt vienkāršo Inspekcijas e-pakalpojumu sniegšanu un padara to pieejamāku iedzīvotājiem. Vairāk informācijas par iespēju fiziskām un juridiskām personām sagatavot un iesniegt elektronisku iesniegumu/atsaukumi/sūdzību Inspekcijai e-adresē [šeit](#).

II. PRIORITĀTE: KULTŪRA

MĒRĶIS: PILNVEIDOT MĒRĶA GRUPU TIESISKUMA UN ATBILDĪBAS IZPRATNI, UN TĀS ĪSTENOŠANAS SISTĒMISKUMU

2023. gadā Inspekcija turpināja darbu pie informatīvu un izglītojošu materiālu sagatavošanas par aktuālām tēmām, ņemot vērā uzraudzības objektos konstatētās problēmas, biežāk uzdotos jautājumus un saņemtās sūdzības. Vienlaikus ar uzraudzības objektu informēšanu un konsultēšanu (klātienē vai attālināti) aktuālo informāciju Inspekcija regulāri atspoguļoja arī savā tīmekļa vietnē <https://www.vi.gov.lv/lv>

UZRAUDZĪBAS OBJEKTU INFORMĒŠANA

- ❖ Apkopojums aptiekām un ieinteresētām pusēm par starptautiskā nepatentētā nosaukuma 2022. gada uzraudzības rezultātiem un secinājumiem.
- ❖ [Par SAC struktūrvienības reģistrāciju ĀIR](#), ja līdztekus sociālajiem pakalpojumiem tiek veikta ārstniecība (MK noteikumi Nr.338 «Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem»).
- ❖ [ĀI medicīnisko ierīču ekspluatācijas sistēmas paraugs.](#)
- ❖ [Apmācību seminārs “Pēc pasūtījuma izgatavoto medicīnisko ierīču ražotājiem”.](#)
- ❖ [Par izmaiņām skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanā saistībā ar jaunām prasībām izstrādājumiem ar nemedicīnisku nolūku.](#)
- ❖ [Informācija mājaslapai par UV starojumu un bērnu veselību.](#)
- ❖ [Pašvaldībām par drošas peldvietas izveidi.](#)
- ❖ [Infografika par radonu](#) sadarbībā ar SPKC.
- ❖ [Legionelozes gadījumu analīze saistībā ar cauruļvadu materiālu, vecumu un ūdens temperatūru.](#)
- ❖ [Ieteikumi Jēkabpils iedzīvotājiem, kā arī iedzīvotājiem citos reģionos, atgriežoties mājās plūdu skartajās teritorijās.](#)

- ❖ [ŪAS par dzeramā ūdens monitoringa realizācijas jauno kārtību ar 2024. gadu.](#)
- ❖ [Rekomendācijas izglītības iestādēm un to dienesta viesnīcām Legionella baktēriju izplatības samazināšanai.](#)
- ❖ Līdzdalība SPKC [Vadlīniju pašvaldībām veselības veicināšanai aktualizēšanā](#) (sadaļas par peldvietu drošumu, dzeramā ūdens drošumu, legionelozes profilaksi, radona ietekmes mazināšana, UV starojuma ietekmes mazināšana).
- ❖ [Par karsējamās tabakas izstrādājumu raksturīgā aromāta aizlieguma spēkā stāšanos.](#)
- ❖ [Kosmētikas līdzekļu kontroles rezultāti 2020. - 2022. gadā.](#)
- ❖ [Pašpārbaudes rīks tīmekļa vietnē – anketa tetovēšanas un mikropigmentācijas pakalpojumu sniedzējiem.](#)

BIEDRĪBĀM, NODIBINĀJUMIEM UN ĀI SNIEGTĀ ATBALSTA PAZIŅOJUMI

Inspekcija katru gadu apkopo zāļu reģistrācijas īpašnieku vai to pilnvaroto pārstāvju sniegto informāciju par materiālo vai cita veida atbalstu biedrībām, nodibinājumiem un ĀI; par atlīdzību pasākuma organizēšanā un norisē iesaistītajiem speciālistiem (lektoriem un konsultantiem); par pasākuma organizēšanas un norises izmaksām, tostarp finansiālo atbalstu dažādu semināru, konferenču, kongresu organizēšanā; par ziedojumiem dažādām profesionālajām ārstu organizācijām un atbalstu ārstu izglītošanai starptautiskos pasākumos; par pētījumiem un attīstībai izlietotajām summām un informāciju par publikāciju apmaksu speciālistiem.

9. tabula. Apkopojums par sniegto materiālo vai cita veida atbalstu.

Gads	Materiālā vai cita veida atbalsta apjoms (EUR) kopā	Paziņojumu iesniedzēju skaits
2015	2 861 454.61	48
2016	3 107 898.90	49
2017	3 521 089.75	48
2018	4 293 983.97	62
2019	4 795 640.87	63
2020	2 509 853.55	66
2021	6 350 728.72	84
2022	10 336 821.60	84

27. attēls. TOP 10 lielāko izmaksu deklarētāji

1	2	4	6	7
AS "Olainfarm"	SIA "Bayer"	"PFIZER LUXEMBOURG SARL FILIĀLE LATVIJĀ"	Ārvalstu komersanta "ELI LILLY (SUISSE) S.A." pārstāvniecība	SIA AbbVie
	3	5	8	9
	SIA "Merck Sharp & Dohme Latvija"	Ārvalstu komersanta (organizācijas) "NOVO NORDISK A/S" pārstāvniecība	SIA "Astra Zeneca Latvija"	SIA "Servier Latvia"
				10
				SIA Novartis Baltics

Līdzīgi kā 2021. gadā arī 2022. gadā paziņojumus par sniegto atbalstu ir iesnieguši 84 zāļu ražotāji vai to pilnvarotie pārstāvji. Deklarētie izdevumi 2022. gadā sastāda 10 336 821,60 EUR (skat. 9. tabulu).

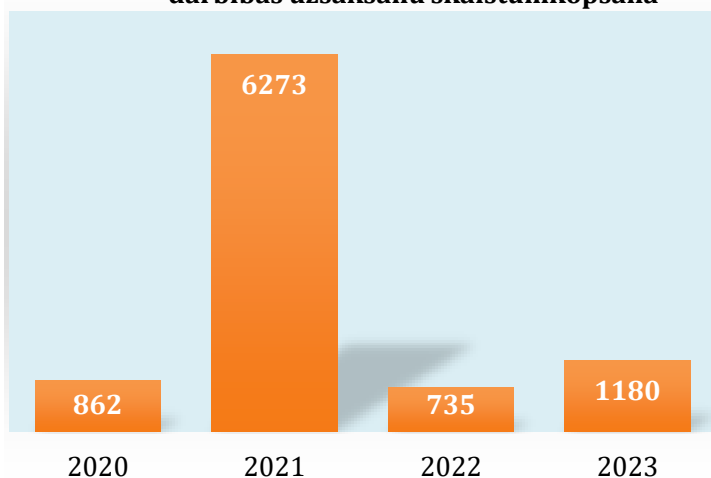
SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA PAR DROŠIEM PAKALPOJUMIEM

Inspekcijas tīmekļa vietnē regulāri tiek ievietoti brīdinājumi sabiedrībai par veselības riskiem. Piemēram, sezonāla un operatīva sabiedrības informēšanu par dzeramā ūdens kvalitātes riskiem plūdu laikā. Savukārt peldsezonas laikā, līdz ar oficiālo peldvietu ūdens kvalitātes aktuālās informācijas publiskošanu, pastiprināti informējam par iespējamām ūdens kvalitātes riskiem. Tāpat Inspekcija turpināja publiskot ieteikumus legionelozes profilaksei u. c. aktuālu informāciju.

Inspekcija apkopo un regulāri atjaunina savā datubāzē [Skaistumkopšanas un tetovēšanas pakalpojumu sniedzēju sarakstu](#). Ar izveidotās datu bāzes palīdzību potenciālais pakalpojuma saņēmējs var pārlicināties par tā sniedzēja legālu un atklātu darbību. Patlaban Inspekcijā ir reģistrētas 13 325 aktīvas skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanas vietu adreses.

Kopumā Inspekcijā no 2016. gada līdz 2023. gadam ir saņemti 15 065 iesniegumi, paziņojot par saimnieciskās darbības uzsākšanu skaistumkopšanā (11 292 iesniegumi no fiziskām personām un 2 593 iesniegumi no juridiskām personām), t.sk. arī atkārtoti iesniegumi par darbības veikšanu jaunā adresē, sniegto pakalpojumu veidiem un citām izmaiņām. 2023. gadā Inspekcija saņēma 1 180 iesniegumus (970 iesniegumi no fiziskām personām un 210 iesniegumi no juridiskām personām).

28. attēls. Saņemto paziņojumu skaits par darbības uzsākšanu skaistumkopšanā

! *Inspekcijas tīmekļvietnē iespējams pārlicināties arī par tiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri tiesīgi veikt kosmētiskās un estētiskās medicīnas injekcijas (ārstniecības personas).*

Inspekcija savā datubāzē publicē [Apturēto ārstniecības iestāžu un ārstniecības pakalpojumu sarakstu](#), norādot nosaukumu, adresi, apturēšanas datumu, pārkāpuma būtību, par kura NA prasību neievērošanu veikta darbības apturēšana u.c..

2023. gadā apturēti 17 dažādi pakalpojumi, kurus pārsvarā sniedza iestādes, kuras nav reģistrētas ĀIR. Pēc neatbilstību novēršanas ir atjaunota vienas ĀI darbība un trīs ārstniecības pakalpojumu sniegšana.

MĒRĶIS: ĪSTENOT PRAKSĒ PRINCIPU “KONSULTĒ VISPIRMS”

- ❖ Nodrošināta vakcinācijas kampaņas reklāmas materiālu pārbaude pirms vakcinācijas kampaņas uzsākšanas, sniegta atgriezeniskā saite uzraudzības objektiem par konstatētajām neatbilstībām.

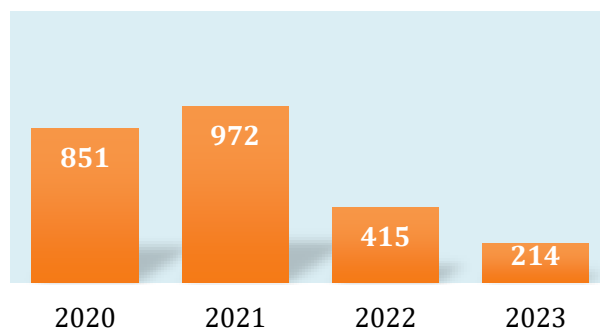
- ❖ Sniegtas konsultācijas juridiskām un fiziskām personām par DNL izsniegšanas kārtību.
- ❖ Sniegtas konsultācijas komersantiem par NA prasībām ķīmisko produktu un maisījumu, kosmētisko līdzekļu, elektronisko cigarešu tirdzniecības jomās.
- ❖ Inspekcijas tīmekļa vietnē publicētas:
  - ✓ Pašpārbaudes anketas:
    - *Tetovēšanas līdzekļiem.*
    - *Uzņēmumiem, kas laiž tirgū tabakas izstrādājumus.*
  - ✓ Pašnovērtējuma anketas un tipveida kontroles lapas:
    - *Peldvietu apsaimniekotājiem.*
    - *Skaistumkopšanas pakalpojumu sniedzējiem (ar akcentu uz izmantoto aparāttehnoloģiju drošumu).*
    - *Par veselības aprūpes organizāciju bērnu sociālās aprūpes institūcijās.*
    - *Par veselības aprūpes organizāciju pieaugušo sociālās aprūpes institūcijās.*

MĒRĶIS: ATTĪSTĪT SADARBĪBU AR IEINTERESĒTAJĀM PUSĒM

SADARBĪBA AR VID MUITAS PĀRVALDI

Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2019/1020 par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011, Inspekcija turpina sadarbību ar VID Muitas pārvaldi, izskatot pieprasījumus medicīnisko ierīču atbilstības izvērtēšanai saskaņā ar drošuma kritērijiem un spēkā esošajām NA prasībām.

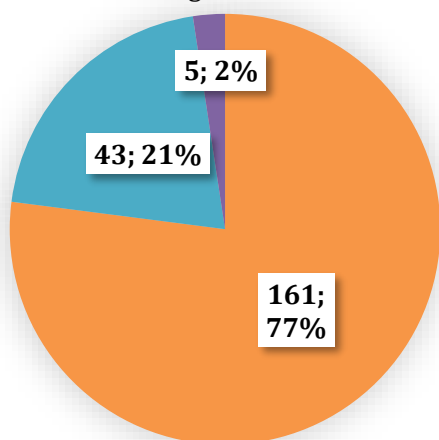
29. attēls. Izskatītie pieprasījumi

Inspekcija 2023. gadā no VID Muitas pārvaldes saņēma 214 pieprasījumus par preces atbilstību medicīnisko ierīču NA prasībām un sniedza atzinumus.

30. attēls. 2023. gadā izskatīto pieprasījumu skaits

■ pozitīvie
 ■ negatīvie
 ■ bez atzinuma

Kopā 2023. gadā atzinums netika sniegts piecām muitas importa deklarācijām (~2%), jo pēc pievienotās dokumentācijas ierīces ražotāja paredzētais mērķis, nebija norādīts kā medicīniskām ierīcēm, bet kā elektroprecei vai individuālam aizsardzības līdzeklim.

Negatīvi atzinumi sniegti 48 gadījumos (~21%), jo nebija iesniegta visa nepieciešamā dokumentācija, kas apliecina preces atbilstību. Līdz ar to preces netika laistas tirgū. Salīdzinot ar 2022. gadu, atzinumu skaits ir samazinājies, bet palielinājies negatīvo atzinumu skaits no 10% uz 21%.

PROJEKTA “KOMPLEKSI VESELĪBAS VEICINĀŠANAS UN SLIMĪBU PROFILAKSES PASĀKUMI” AKTIVITĀTE “IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU VIDES KVALITĀTES UN DROŠUMA PĒTĪJUMS”

Lai pilnvērtīgi izpētītu esošo situāciju un noskaidrotu apstākļus, kas nosaka iekštelpu gaisa kvalitāti un ietekmē ventilāciju LR vispārizglītojošajās mācību iestādēs, veikts „Izglītības iestāžu vides kvalitātes un drošuma pētījums”.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

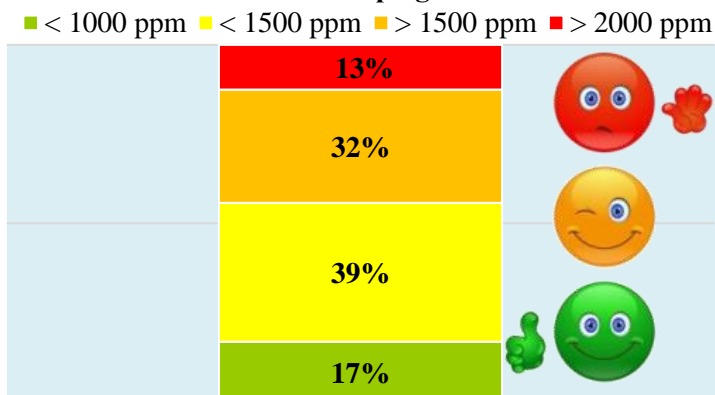
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pētījumu no 2017. gada līdz 2023. gadam izstrādāja Inspekcija kā VM sadarbības partneris ESF projektā “Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi” (identifikācijas Nr. 9.2.4.1/16/I/001).

Pētījuma mērķis bija izvērtēt mācību iestāžu vides kvalitātes svarīgu rādītāju – iekštelpu CO₂ jeb ogļskābās gāzes koncentrāciju, veicot objektīvus mērījumus, un sagatavot uz pierādījumiem balstītus ieteikumus izglītības iestāžu iekštelpu gaisa kvalitātes uzlabošanai.

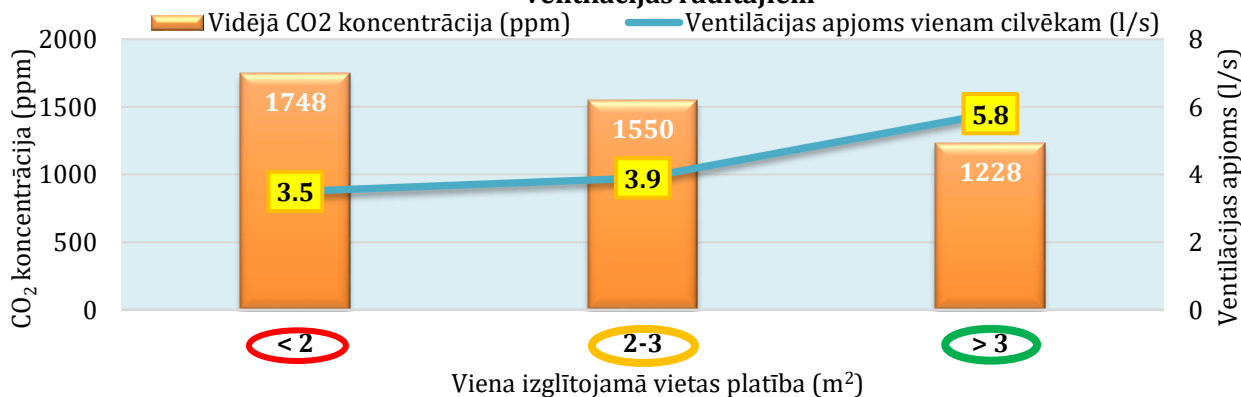
Pētījuma galvenie rezultāti vēsta, ka kopumā LR skolas un to infrastruktūra noveco – 61 % ēku, kurās atrodas izglītības iestādes, ir vecākas par 50 gadiem. Mehāniskā ventilācija visā skolas ēkā ir tikai 1/5 daļā izglītības iestāžu. Dabiskās pasīvās ventilācijas sistēmu funkcionalitāte netiek pienācīgi novērtēta. Galvenokārt gaisa apmaiņu skolas telpās nodrošina ar vedināšanas palīdzību, atverot logus un/vai durvis.

31. attēls. Pētījuma mācību telpu sadalījums atbilstoši iekštelpu gaisa kvalitātei

CO₂ monitorings uzrādīja, ka PVO rekomendētais vidējais CO₂ līmenis 1000 ppm netiek pārsniegts vien 17 % mācību telpu (skat. 31. attēlu). Vislabākā iekštelpu gaisa kvalitāte un augstākie gaisa apmaiņas rādītāji iegūti mācību telpās, kurās vienlaikus tika izmantota gan mehāniskā, gan dabiskā ventilāciju jeb vēdināšana. Tostarp neapmierinošie rezultāti, kas iegūti sākumskolu mācību telpās, kā arī Rīgas un citu LR valstspilsētu skolās, norāda, ka iekštelpu gaisa kvalitāte ir tieši atkarīga no skolēnu skaita klasē.

32. attēls. Viena izglītojamā vietas platības ietekme uz gaisa kvalitātes un ventilācijas rādītājiem

Pētījumā gūti apstiprinājumi tam, ka ventilācijas efektivitāte ir komplekss jēdziens, jo ietver ne tikai izglītojamo skaita, bet arī mācību telpas lieluma, laika, kas bez pārtraukuma aizvadīts telpā, ventilācijas sistēmas un vēdināšanas aspektus (skat. 32. attēlu). Atvēlot mācību telpā viena izglītojamā vietai platību virs 2 m² (optimāli > 3 m²), CO₂ koncentrācija pieaug lēnāk, esošā ventilācija (dabiskā un/vai mehāniskā) spēj nodrošināt pietiekamu gaisa apmaiņu telpā. Savukārt iedarbīgu svaigā gaisa pieplūdi un piesārņotā gaisa aizvadišanu mācību telpās bez mehāniskās ventilācijas iespējams panākt, ja starpbrīžos telpā neuzturas cilvēki, logs(-i) ir atvērts(-i) pilnībā, vēdina vismaz 5 min, kā arī, vadoties pēc nepieciešamības, organizē papildus vēdināšanas pauzi(-es) nodarbības laikā.

Ieteikumi iekštelpu gaisa kvalitātes uzlabošanai apkopo rekomendācijas izglītības iestāžu infrastruktūras un ventilācijas uzturēšanai un pilnveidošanai, mācību telpu mikroklimata rādītāju uzlabošanai, efektīvākai telpu vēdināšanai, plašākai informēšanai un izglītošanai par iekštelpu gaisa kvalitātes nozīmi, kā arī ieteikumus dažādu līmeņu politikas veidotāju savstarpējai sadarbībai, veidojot veselīgu skolas vidi.

Pētījuma gala ziņojums pieejams:

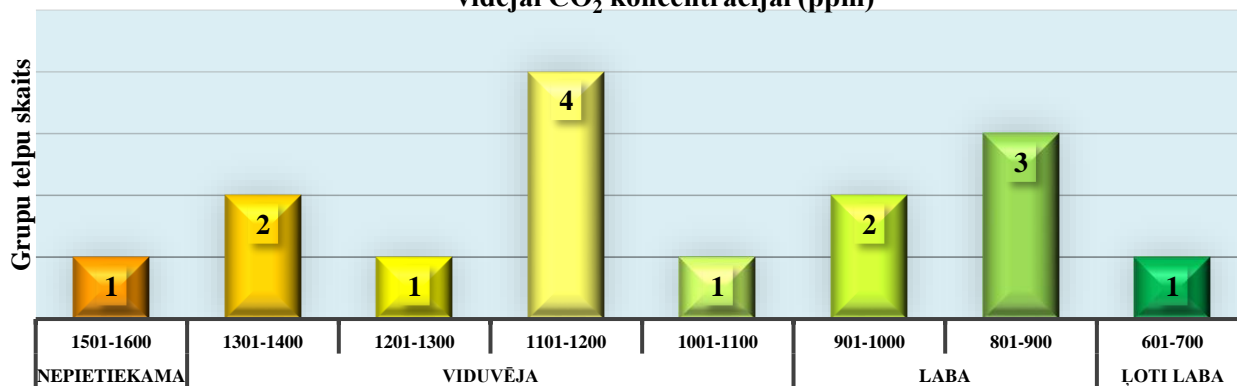
- [Es par veselību.lv](http://Es.par.veselibu.lv)
- [Pētījumu un publikāciju datubāzē](#)
- [Inspekcijas tīmekļa vietnē](#)

PILOTPROJEKTS “PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU VENTILĀCIJAS KVALITĀTES MĒRĪJUMI”

2023. gadā no 20. februāra līdz 24. martam Inspekcija īstenoja projekta “Pirmsskolas izglītības iestāžu ventilācijas kvalitātes mērījumi” izmēģinājumu piecās Rīgas PII, lai novērtētu iespējamību, ilgumu, izmaksas, nevēlamus notikumus un uzlabotu īstenošanas plānu pirms pilna mēroga projekta veikšanas.

Kopumā CO₂, mitruma un gaisa temperatūras mērierīces tika izvietotas 15 grupu telpās. Pilotprojekta laikā gandrīz visās monitorētajās grupu telpās iezīmējās divi CO₂ koncentrācijas pieauguma posmi. Pirmais – rīta nodarbībās, kad jau pēc nepilnām divām stundām tiek sasniegts un nereti arī pārsniegts 1000 ppm līmenis. Otrais kāpums vērojams pēcpusdienā, sākot jau no diendusai atvēlētā laika, kā arī pēc tam sekojošajās aktivitātēs.

33. attēls. Iekštelpu gaisa kvalitātes izvērtējums atbilstoši PII grupu telpu vidējai CO₂ koncentrācijai (ppm)

PVO ieteiktajam mērķlielumam <1000 ppm atbilda 40 % grupu telpas. Iegūtie rezultāti norāda, ka iekštelpu gaisa kvalitātes un nepietiekamas ventilācijas jautājumi ir aktuāli ne

tikai skolās, bet arī PII. Vēl jo vairāk tādēļ, ka darba dienas organizācija PII atšķiras no skolas ikdienas – nav mācību stundu un starpbrīžu, kurus var izmantot biežākai telpu vēdināšanai.

Ja telpā tiek pavadīts ilgāks laiks, ir tiešs kontakts starp cilvēkiem un telpā ir zema ventilācijas kvalitāte – tie ir papildu apstākļi, kas veicina vīrusu tālāku izplatību. Balstoties starptautisku pētījumu pierādījumos par CO₂ ietekmi uz kognitīvajiem procesiem, ir pamats uzskatīt, ka paaugstināta CO₂ koncentrācija telpā ietekmē PII nodarbību kvalitāti – samazinās bērnu koncentrēšanās spējas, pazeminās radošā aktivitāte, palēninās uzdevumu izpildes temps, kas atstāj ietekmi uz rezultātiem, bet gūtie sasniegumi vai neveiksmes – paliekošu ietekmi uz bērnu tālāko attīstību.

Ar pilotprojekta ziņojumu iespējams iepazīties [šeit](#).

Lai iegūtu LR PII ventilācijas kvalitāti raksturojošus datus un rastu ilgtspējīgu risinājumu gaisa kvalitātes uzlabošanai un infekcijas slimību izplatības mazināšanai PII, sākot ar 2024. gadu, tiks veikts pētījums ESF Plus projektā Nr. 4.1.2.1/1/24/1/001 "Nacionāla mēroga veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi", sadarbojoties VM un Inspekcijai.

IEINTERESĒTO PUŠU IESAISTE

Atklāta un konstruktīva dialoga veicināšana ar visām ieinteresētajām pusēm – sabiedrības veselības, veselības aprūpes un farmācijas jomas profesionāļiem, organizācijām, politikas veidotājiem un sabiedrību – ir būtiska, lai nodrošinātu efektīvu, atbildīgu un caurskatāmu darbību. Inspekcija regulāri rīko konsultācijas, aptaujas, apmācības un sniedz informāciju, lai veicinātu pacientu drošību, tiesību aizsardzību, kvalitatīvu veselības aprūpes sistēmu, drošu produktu un pakalpojumu pieejamību, veselīgu vidi un kopējo sabiedrības labklājību.

2023. gada aktivitātes:

- ❖ Seminārs tetovēšanas un mikropigmentācijas pakalpojumu sniedzējiem.
- ❖ Apmācības Nacionālā Veselīgo pašvaldību tīkla (NVPT) pārstāvjiem par peldvietu drošības jautājumiem un pašvaldības iedzīvotāju veselībratības veicināšanu (sadarbībā ar SPKC).
- ❖ Seminārs Latvijas pēc pasūtījuma izgatavoto medicīnisko ierīču ražotājiem.
- ❖ Inspekcijas lekcijas par kārtējā monitoringa un auditmonitoringa prasībām, kā arī higiēnas prasībām ŪAS Rīgas Tehniskās universitātes organizētajā apmācību kursā ŪAS operatoriem sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas Uzņēmumu Asociāciju, Vidzemes tehnoloģiju un dizaina tehnikumu.
- ❖ Domnīca par skaistumkopšanas pakalpojumu problēmjautājumiem ar VM, skaistumkopšanas speciālistu asociāciju dalību.
- ❖ Dalība Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas organizētajās apmācībās uzņēmējiem par ķīmisko maisījumu DDL.
- ❖ Dalība Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta seminārā PII vadītājiem par PII iekštelpu gaisa kvalitātes pilotprojekta rezultātiem.

III. PRIORITĀTE: CILVĒKRESURSI

MĒRĶIS: PILNVEIDOT IEKŠĒJO KOMUNIKĀCIJU

NOVEMBRIS – LABBŪTĪBAS MĒNESIS

2023. gada novembris Inspekcijā jau tradicionāli tiek pasludināts par Labbūtības mēnesi, tāpēc visa mēneša laikā norisinājās dažādas aktivitātes, kas veicina, ietekmē, izglīto, aicina iesaistīties darbinieka dzīves un darba kvalitātes uzlabošanā. Tā ievaros jau otro gadu pēc kārtas organizētas “Pulsa aptaujas”, lai īsu aptauju veidā uzzinātu darbinieku viedokli par kādu aktuālu jautājumu un izmērītu kopējo “pulsu” attiecībā uz darbinieku personīgu labsajūtu darbā. Brīvā formā sniegtās atbildes tika apkopotas un analizētas. Vaicājām darbinieku viedokli par attālināto darbu un tā ietekmi uz darba kvalitāti, kā arī mērījām darbinieku “Pašsajūtu darbā”. Šis mērījums jau notiek otro gadu pēc kārtas, līdz ar to iegūtie dati un to dinamika ir salīdzināmi pa gadiem. Vidējie vērtējumi uzrādīja pozitīvu tendenci. Labbūtības mēneša ietvaros darbinieki – uztura speciālisti dalījās ar skaidrojumiem un savu pieredzi saistībā ar dažādām diētām, kā arī ar receptēm imunitātes celšanai.

INTRANETS “KLIJĀNS”

Inspekcijas intranets KLIJĀNS ir iekšējais tīkls, kas pieejams tikai darbiniekiem un kalpo kā informācijas avots un saziņas platforma. Tas ir vērtīgs rīks, kas palīdz uzlabot iekšējo komunikāciju un veicina efektīvāku sadarbību.

Intranetā ir apkopota aktuāla informācija par iestādi, tās stratēģiju, jaunumiem, vadlīnijām, procedūrām un citiem svarīgiem dokumentiem. Tas veicina darbinieku iesaisti, piedāvājot aptaujas, forumus, ideju iesniegšanas platformas un citus rīkus, kas ļauj sniegt atsauksmes.

Inspekcija pastāvīgi strādā pie intraneta attīstības, lai padarītu to vēl noderīgāku un informatīvāku, lai radītu platformu, kas vislabāk atbilstu Inspekcijas vajadzībām.

MĒRĶIS: ELASTĪGI ATTĪSTĪT NEPIECIEŠAMĀS DARBINIEKU KOMPETENCES, ŅEMOT VĒRĀ PĀRMAIŅAS VESELĪBAS NOZARĒ UN SABIEDRĪBĀ

MĀCĪBU SISTĒMA

2023. gadā Inspekcijas darbiniekiem fiksēti 127 mācību ieraksti, no kuriem 71 % ir iekšējās apmācības, kurās darbinieki dalījušies ar savām zināšanās ar pārējiem kolēģiem. Mācību vajadzībām iztērēti 5 785 EUR. Visbiežāk apmeklēti mācību pasākumi Valsts administrācijas skolā (VAS). Apmācības un profesionālo pilnveidi nodrošināja 27 dažādas mācību iestādes, t.sk. biedrības un asociācijas: Latvijas Ārstu biedrība, Latvijas profilaktiskās medicīnas asociācija, PVO, Latvijas Personāla vadīšanas asociācija (22 pasākumi).

Inspekcijā organizētās iekšējās apmācības:

- **Vadības prasmes un klientu apkalpošanas iemaņu** pilnveides kursi *Efektīvas un pārlicinošas publiskās uzstāšanās prasmes*, kas ir papildinājums iepriekšējā gadā iegūtajām vadības prasmju zināšanām *Efektīvs vadītājs #2* un Risku vadības ieviešana praksē. Ik gadu nodrošinām darbiniekiem iespēju papildināt vai atjaunot zināšanas un

prasmes darbā ar klientiem mācību kursā “ Efektīva komunikācija un sarunas vadīšana uz mērķi”.

- **Likumdošanā noteiktās** apmācības: darba aizsardzības/ ugunsdrošības/ amatam noteikto risku izvērtējuma nodarbība; personas datu aizsardzības un IT drošības apmācības; papildinātas individuālās zināšanas IT drošībā; KNAB apmācības par interešu konflikta nepieļaušanu valsts amatpersonu darbībā.
- **IT prasmes** pilnveidotas par DVS Namejs lietošanu fokusgrupām, nodrošinot maksimāli individuālu pieeju; NEVIS lietošanu; HOP lietošanas prasmju pilnveide.
- **Jaunajiem darbiniekiem:** ievadapmācības darba vietā un divas reizes gadā arī “Jauno darbinieku diena”; praktikantu ievadapmācības.

Kā efektīvākā metode jauno darbinieku adaptācijai un ievadīšanai darbā ir mentora noteikšana un tiešā vadītāja regulāras tikšanās ar jauno darbinieku par darba snieguma atgriezenisko saiti. Praktikantu apmācības – topošajiem profesionāļiem padziļinot izpratni par Inspekcijas darbību un piesaistot nākotnes potenciālos darbiniekus.

- **Pieredzes apmaiņa:** Juridiskā departamenta organizētās apmācības: „Par administratīvo pārkāpumu procesu norisi”; Klientu apkalpošanas un lietvedības nodaļas apmācības mērķgrupām par tēmām: “Objektu higiēniskā novērtējuma parakstīšana ar drošu elektronisko parakstu”, “Papīra korespondences veidošana DVS Namejs”; Vides veselības nodaļas sadarbībā ar citām struktūrvienībām organizētie semināri: “Aparāttehnoloģiju, injicējamo preparātu uzraudzība skaistumkopšanā”, “Par aktualitātēm dzeramā ūdens uzraudzības jomā un atskats uz mazo ūdensapgādes sistēmu tematiskajām pārbaudēm”, “Aktuālie jautājumi vides veselības un sabiedrības veselības jomā”; Informācijas tehnoloģiju un sakaru sistēmas nodaļa atgādināja par efektīviem rīkiem darbam ar MO Excel programmu “Excel apmācības”.

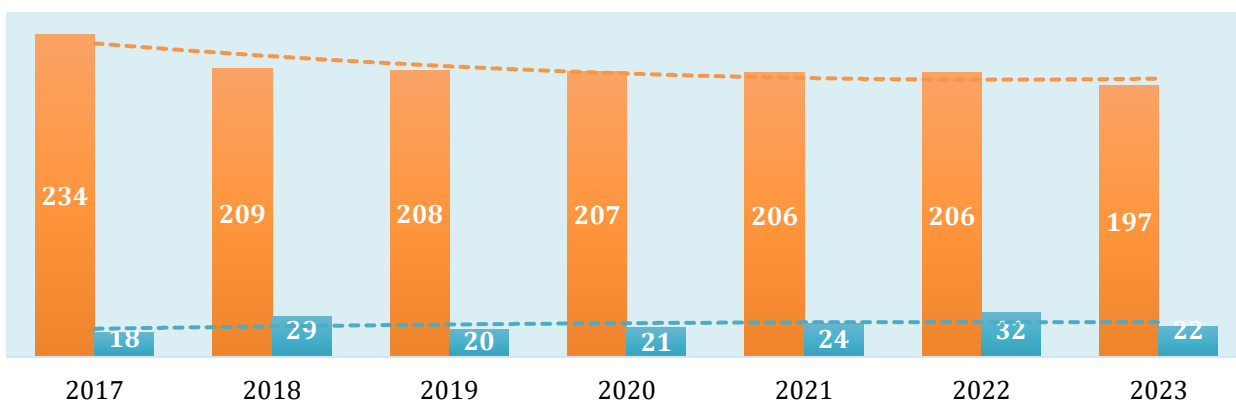
Lai nodrošinātu darbiniekiem iespēju veikt pašmācības vai arī iepazīties ar informāciju no kursiem, kurus plānots apmeklēt, Inspekcijas koplietošanas diskā izveidota vietne, kurā darbinieki ievieto izieto mācību materiālus, kā arī pieejamas iekšējo apmācību/semināru videoieraksti.

PERSONĀLS

Noslēdzoties 2023. gadam, Inspekcijā ir apstiprinātas 197 amata vietas, no kurām 124 ir ierēdņu amati un 73 darbinieku amati. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies vakanto amatu skaits (dati uz 31.12.2023.).

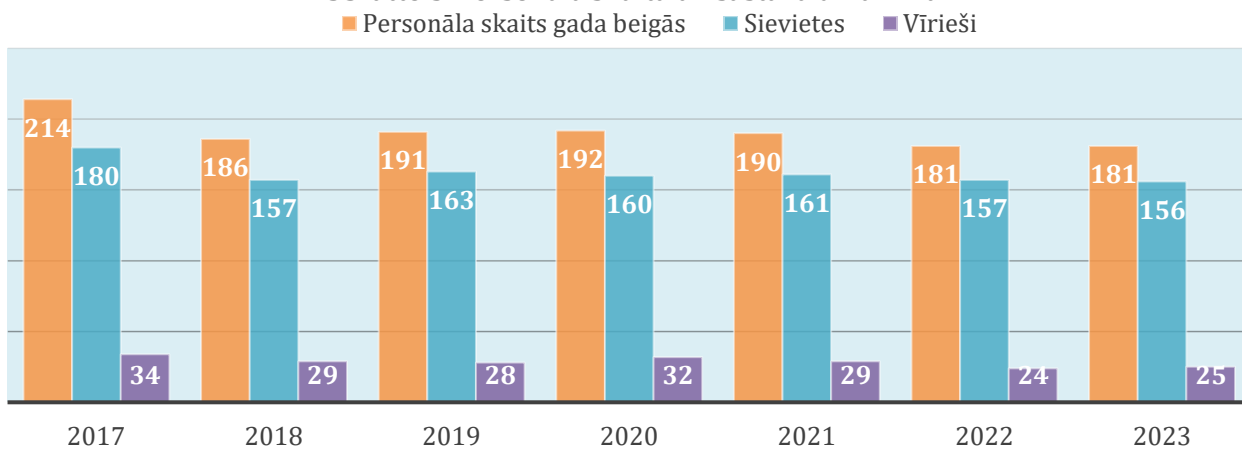
34. attēls. Amata vietu un vakancu dinamika

■ amata vietas ■ vakances

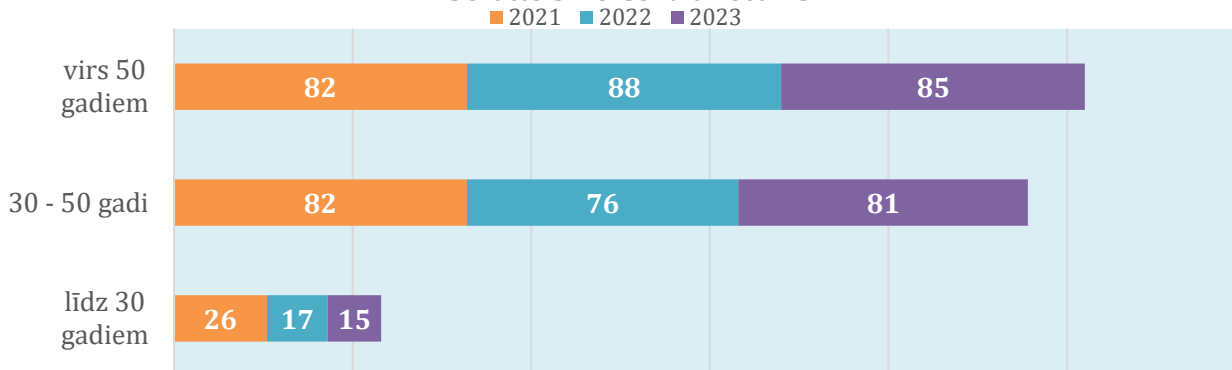

Gada griezumā darbā pieņemti 21, atbrīvoti 16 darbinieki. Vidēji gadā nodarbināti 182 darbinieki. Personāla mainības koeficients 9% (pēc atbrīvoto darbinieku skaita) salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir samazinājies (2022. gadā – 13 %).

35. attēls. Personāla skaita un sastāva dinamika

36. attēls. Personāla vecums

MĒRĶIS: INTEGRĒT STARPTAUTISKO PIEREDZI PĀRSTĀVNICĪBA ES INSTITŪCIJĀS

- ❖ EK Darba grupa medicīnisko ierīču jomā.
- ❖ Dalība PVO organizētajā attālinātajā seminārā *“Bonn Dialogue on Environment and Health: Preventing and reducing the negative impacts of hazardous chemicals on health and the environment”*.
- ❖ Dalība PVO seminārā Bonnā par gaisa kvalitātes ietekmi uz veselību.
- ❖ ECHA Riska novērtēšanas komitejas darba sanāksmes.
- ❖ EK Darba grupas SANTE vebināri par elektroniskajām cigaretēm un par karsējamās tabakas izstrādājumiem.
- ❖ Vienotās rīcības JATC II sanāksme-darba grupa.
- ❖ Darba grupa *“Open Evidence”* EK uzdevumā par veiktā tabakas direktīvas izvērtējuma kopsavilkuma secinājumiem.

- ❖ PVO Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību pušu 10. konferences sagatavošanās sanāksme.
- ❖ EK Darba grupas GROW sanāksmes.
- ❖ Kosmētikas pastāvīgā komiteja un Darba grupa.
- ❖ ECHA Foruma sesijas Dalība EPSO (*European Partnership for Supervisory Organisations in Health Services and Social Care*) ikmēneša sanāksmēs. Dalība 34. un 35. EPSO konferencēs.

MĒRĶIS: VEICINĀT CILVĒKRESURSU PIESAISTI

Darbinieku meklēšana, iesaiste un motivēšana ir aktuāla problēma uzņēmumiem un organizācijām visā pasaulē, un Inspekcija nav izņēmums, īpaši ņemot vērā situāciju ar speciālistiem veselības nozarē. Inspekcijā joprojām ir ilgstošas vakances ārstiem ekspertiem, kā arī inspektoriem darbam Rīgā un reģionos.

Lai piesaistītu jaunus darbiniekus, Inspekcija izmanto dažādus rīkus:

- Sludinājumi par vakancēm profesionālajās asociācijās un CV Market platformā;
- Informācija Inspekcijas tīmekļa vietnē un sociālajos tīklos.

Potenciālos kandidātus uzrunā arī Inspekcijas vadība un darbinieki. Sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti tiek nodrošinātas prakses vietas sabiedrības veselības speciālistiem, lai iepazīstinātu ar ikdienas darbu Inspekcijā un veicinātu potenciālo jauno darbinieku piesaisti.

Papildus tam, Inspekcija strādā pie motivācijas un atalgojumu sistēmas pilnveidošanas atbilstoši jaunajai valsts pārvaldes atalgojumu sistēmai. Tāpat tiek veicināta draudzīgas un cieņpilnas darba vides izveide Inspekcijā.

Visas aktivitātes ir vērstas uz to, lai piesaistītu un noturētu kompetentus darbiniekus, kas nodrošinātu Inspekcijas efektīvu darbību un veselības nozares uzraudzības mērķu sasniegšanu.

FINANSES

2023. gadā Inspekcijai piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iekasētie pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR VM apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

10. tabula. Inspekcijas 2023. gada budžets (konsolidēts)

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2022.gadā faktiskā izpilde (EUR)	2023.gadā	
			apstiprināts likumā (ar izmaiņām) (EUR)	faktiskā izpilde (EUR)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 480 434	6 169 228	6 021 861
1.1.	dotācijas	4 933 437	5 696 534	5 472 378
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	542 999	472 694	549 483
2.	Izdevumi (kopā)	5 354 697	6 172 186	5 830 024
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 300 641	6 118 130	5 776 917
2.1.1.	<i>kārtējie izdevumi</i>	<i>5 296 586</i>	<i>6 117 948</i>	<i>5 776 735</i>
2.1.2.	<i>procentu izdevumi</i>			
2.1.3.	<i>subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti</i>	69	182	182
2.1.4.	<i>kārtējie maksājumi Eiropas kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība</i>	3 988		
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	54 056	54 056	53 107

2023. gadā Inspekcija sniegusi maksas pakalpojumus saskaņā ar MK 2022. gada 11. janvāra noteikumiem „Veselības inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādis”.

11. tabula. Inspekcijas ieņēmumi 2023. gadā

Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Faktiskie ieņēmumi (EUR)
Ieņēmumi par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem	3 201,71
Ieņēmumi par pārējiem sniegtajiem maksas pakalpojumiem	535 438,07
Pārējie iepriekš neklasificētie pašu ieņēmumi	3 829,09
Kopā	542 468,87

2023. gadā Inspekcijas darbība nodrošināta izmantojot finanšu līdzekļus no divām valsts budžeta programmām un vienas apakšprogrammas.

12. tabula. Budžeta programmu un to apakšprogrammu finansējuma izlietojums

Nr.	Nosaukums
46.00.00	<i>„Veselības nozares uzraudzība” ar apakšprogrammu 46.01.00 „Uzraudzība un kontrole”</i>
<p>Kopā izlietotais finansējums 5 821 429 EUR. Programmas ietvaros veikta veselības nozares uzraudzība un kontrole.</p> <p>Lai nodrošinātu uzdevumu izpildi, tika turpināta 15 vieglo automašīnu pilna servisa noma, kā arī turpināti 5 patapinājuma līgumi ar Inspekcijas darbiniekiem par personīgā transportlīdzekļa izmantošanu iestādes funkciju nodrošināšanai.</p> <p>Inspekcija Rīgas birojā, Klijānu ielā 7, turpina veikt energoefektivitātes pasākumus: apkures sezonā apkures sistēma noregulēta - no pirmdienas līdz ceturtdienai darba laikā temperatūra ir ~22 grādi, pārējā laikā ir samazināta līdz ~18 grādiem; karstā ūdens padevē ārpus Inspekcijas klātienes darba laika tiek samazināta temperatūra līdz 20 grādiem.</p> <p>Saistībā ar VM plānoto Rīgas biroja telpu pārceļšanu uz Talejas ielu 1, netika veikti ieguldījumi esošajā īpašumā.</p>	
45.00.00	<i>„Veselības aprūpes finansējuma administrēšana” ar apakšprogrammu 45.02.00 „Ārstnieciskā riska fonda darbības nodrošināšana”</i>
<p>Apakšprogrammas ietvaros nodrošināta pacientu atlīdzības prasījumu izskatīšanai piesaistīto ārstniecības personu darba apmaksā. Pārskata periodā ārējie eksperti veikuši 23 ekspertīzes, par ko Inspekcija ir samaksājusi 8 386 EUR.</p>	
63.00.00	<i>“ESF projektu un pasākumu īstenošana” apakšprogrammas 63.07.00 „ESF projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)” projekts 9.2.4.1/16/I/001 „Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”</i>
<p>Projekta ietvaros izlietoti 209 EUR un veiktas šādas projekta pētījuma “Izglītības iestāžu vides kvalitātes un drošuma pētījums” īstenošanas aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visu (2017-2022) savākto datu un informācijas apstrāde, rezultātu analīze; - pētījumā iesaistīto skolu anketēšanas rezultātu apstrāde un analīze; - sagatavots un nodots (03.10.2023.) Gala ziņojums. 	

GALVENIE UZDEVUMI 2024. GADĀ

Proaktīva, sistemātiska un sistēmiska saņemto telefona zvanu un sūdzību analīze	Izskatīto sūdzību analīze	Pašnovērtējuma anketas veselības aprūpes, farmācijas, medicīnisko ierīču, sabiedrības veselības un produktu jomās
Tematiskie auditi prioritārajās jomās: kardioloģija, onkoloģija, mātes un bērna veselības aprūpē	Tematiskā pārbaude par vadlīniju ievērošanu akūtās kardioloģijas pacientiem (noslēgums)	Tematiskā pārbaude - vides pieejamības nodrošinājums ārstniecības iestādēs (turpinājums)
Tematiskā pārbaude par zāļu verifikācijas nodrošināšanu ārstniecības iestādēs	Tematiskā pārbaude jaunatvērtajās aptiekās	Tematiskā pārbaude - zāļu lieltirgotavās par paralēli importēto un paralēli izplatāmo zāļu izplatīšanu
Tematiskā pārbaude - tetovēšanas pakalpojumu sniegšanas vietās	Tematiskā pārbaude - personu atskurbināšanas pakalpojumu vietās	Attālinātās kontroles farmācijas, medicīnisko ierīču un produktu jomās
Tehniskā specifikācija pētījumam par pirmsskolas izglītības iestāžu iekštelpu vidi	Domnīca par mācību telpas platību viena izglītojamā vietai	Inspekcijas tīmekļa vietnes Virtuālā asistenta zināšanu informācijas bāzes pilnveidošana
Dalība darba grupā par ĀPR un ĀIR modernizāciju	Iekšējās mācību programmas darbinieku vispārējo un profesionālo prasmju pilnveidei īstenošana	Sadarbības ar RSU un citām augstskolām un profesionālajām asociācijām pilnveidošana